JEAN-YVES DELITTE

BELEM

4. DE LAATSTE OVERTOCHT

JEAN-YVES DELITTE
officieel schilder van de marine

BELEM

4. DE LAATSTE OVERTOCHT

Scenario, tekeningen en inkleuring
JEAN-YVES DELITTE

Sinds 2007 maakt Jean-Yves Delitte deel uit van het corps
Officiële Schilders van de Koninklijke Marine van België.

Dit werk is mogelijk gemaakt dankzij de vriendelijke toestemming en medewerking van de Fondation Belem.
www.fondationbelem.com

BELEM

1: *De tijd van de schipbreukelingen*
2: *De hel van Martinique*
3: *Het jacht van het bagno*
4: *De laatste overtocht*

Eerste druk april 2015

Vertaling Kees Beentjes
Grafische verzorging Studio MYX
Uitgever Silvio van der Loo

NUR - 360
ISBN 978 90 5885 947 1

WWW.SILVESTERSTRIPS.COM
Facebook - *SilvesterStrips*
Twitter - *@SilvesterStrips*

SEPTEMBER 1915, IN DE MIDDELLANDSE ZEE, LANGS DE KUST VAN GAVDOS...

KRIJG NOU HET HEEN EN WEER! WE ZIJN DUIZENDEN KILO-METERS ONDERWEG EN DAN STUITEN WE OPEENS OP ZO'N VERDOMDE *U-BOOT** MET ROTMOFFEN!

HET ZIJN OOSTEN-RIJKERS!

OOSTENRIJKERS, PRUISEN, MOFFEN, ALLEMAAL ÉÉN POT NAT! TUIG VAN DE RICHEL! ZE VALLEN ZOMAAR EEN HANDELSSCHIP AAN!

WEES MAAR BLIJ DAT ZE ONS HEBBEN BESTOOKT MET HUN KANON! ALS ZE EEN TOR-PEDO HADDEN GEBRUIKT, STONDEN WE NU BIJ SINT PETRUS AAN DE HEMEL-POORT OM TE VRAGEN WE OF WE ERIN MOCHTEN...

HET IS OORLOG, HENRI... IN DE OORLOG MAG DAT.

GODSAMME! ER IS OOK HELEMAAL GEEN EER MEER IN DEZE OORLOG!

MMH...

WAT DACHT JE DAN?

*U-BOOT: VERKORTING VAN UNTERSEEBOOT, HET DUITSE WOORD VOOR 'ONDERZEEËR' OF 'DUIKBOOT'.

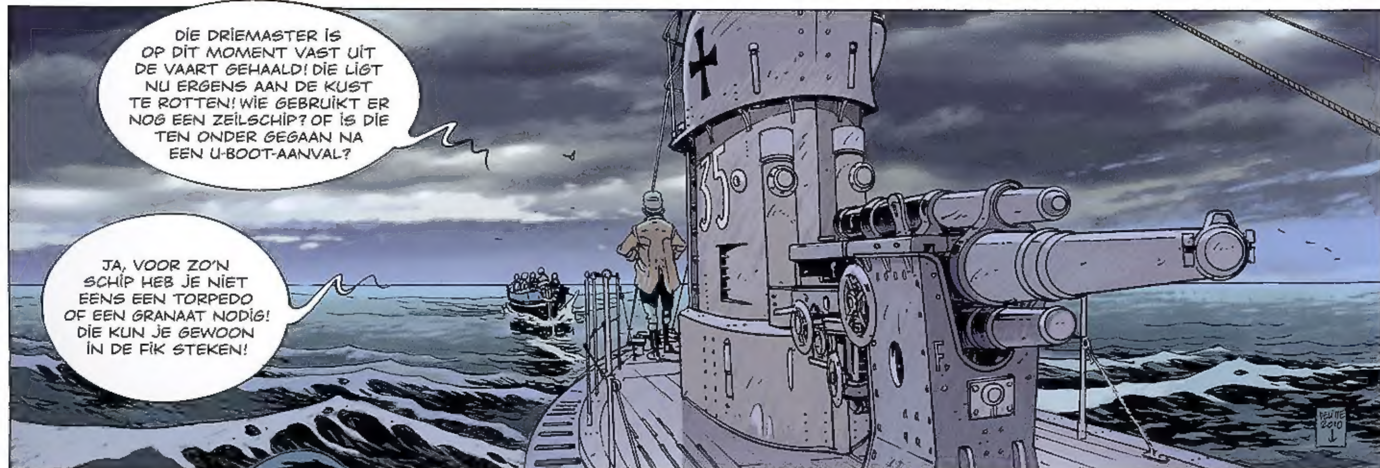

IK WEET HET NIET, HOOR...
DIE TWEEDE STUUR VAN DIE MOFFEN BRABBELDE EEN BEETJE FRANS! ZE BRENGEN ONS TOCH NOG WEL NAAR DE KUST...
MAAR ONZE BOOT HEBBEN ZE TE GRAZEN GENOMEN, EN DIE LIGT NU OP DE BODEM VAN DE ZEE. MET TONNEN KOLEN!
RAVITAILLEU
S15

WAT IS ER, KAPITEIN?
MM...
IS DIT DE EERSTE KEER, MENEER CHAUVELON?

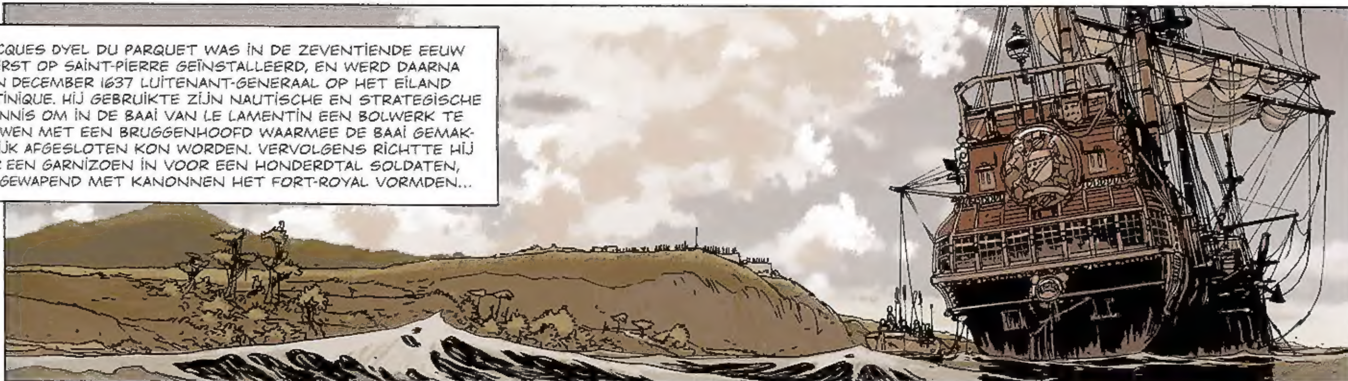

DE EERSTE KEER?

DE EERSTE KEER DAT UW SCHIP NAAR DE KELDER GEJAAGD IS?
U KIJKT HEEL LELIJK!

IK ZIT EEN BEETJE TE DROMEN, VICTOR, MEER NIET... IK MOEST DENKEN AAN DIE FANTASTISCHE DRIEMASTER WAARVAN IK VOOR DE OORLOG DE KAPITEIN WAS. DIE HEETTE DE BELEM. EEN HEEL MOOI SCHIP! ELEGANT EN SNEL! HIJ KLIEFDE MOEITELOOS DOOR HET WATER!
RAVITAILLEU

DIE DRIEMASTER IS OP DIT MOMENT VAST UIT DE VAART GEHAALD! DIE LIGT NU ERGENS AAN DE KUST TE ROTTEN! WIE GEBRUIKT ER NOG EEN ZEILSCHIP? OF IS DIE TEN ONDER GEGAAN NA EEN U-BOOT-AANVAL?
JA, VOOR ZO'N SCHIP HEB JE NIET EENS EEN TORPEDO OF EEN GRANAAT NODIG! DIE KUN JE GEWOON IN DE FIK STEKEN!
35

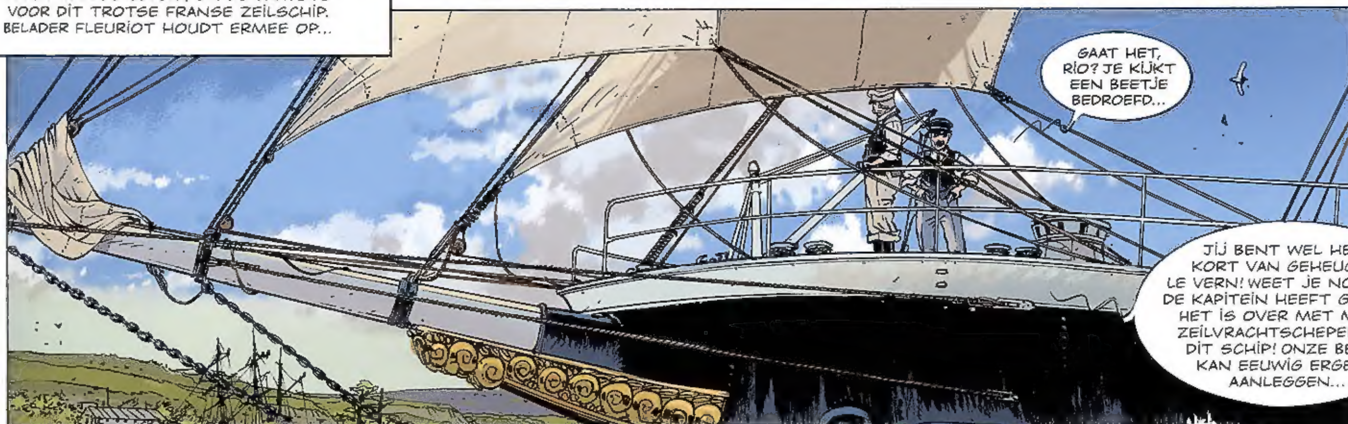

IK DENK DAT DE BELEM NOG VAART! ZO'N MOOI SCHIP JAAG JE NIET NAAR DE KELDER! HIJ ZEILT NOG ERGENS...
IN DEZE WERELDOORLOG IS HET OVERAL GEVAARLIJK...
JA...
ONZE PLANEET STAAT IN VUUR EN VLAM! IK BEN OOK BANG DAT UW MOOIE BOOT NIET SNEL EEN RUSTIG PLEKJE VINDT...

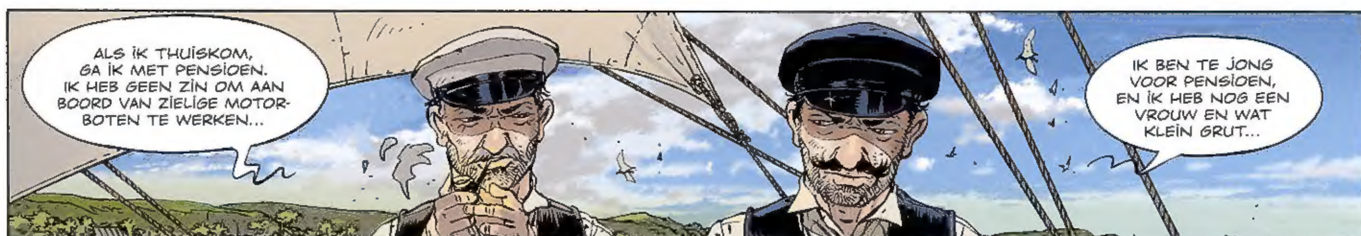
JAAR NA JAAR WERD HET KLEINE FORT EEN STEEDS BELANGRIJKERE PLEK VOOR MARTINIQUE, VOORAL OMDAT MET DE BEWAPENING EN DE BEZETTING VERSCHILLENDE AANVALLEN VAN VREEMDE MOGENDHEDEN KONDEN WORDEN AFGESLAGEN. HET FORT-ROYAL WERD IN 1793 OMGEDOOPT IN FORT DE LA REPUBLIQUE EN DAARNA IN FORT-DE-FRANCE. DE BAAI TROK DOOR DE EEUWEN HEEN ALLERLEI SCHEPEN VAN ELKE SOORT AAN...

MARTINIQUE, FORT-DE-FRANCE, NOVEMBER 1913...

DE BELEM IS ZEVENTIEN JAAR OUD EN VAART UIT VOOR EEN NIEUWE BESTEMMING: ARUBA, BIJ VENEZUELA. HET IS DE 32STE VAART VAN DE BELEM, EN DE LAATSTE VOOR DIT TROTSE FRANSE ZEILSCHIP. BELADER FLEURIOT HOUDT ERMEE OP...

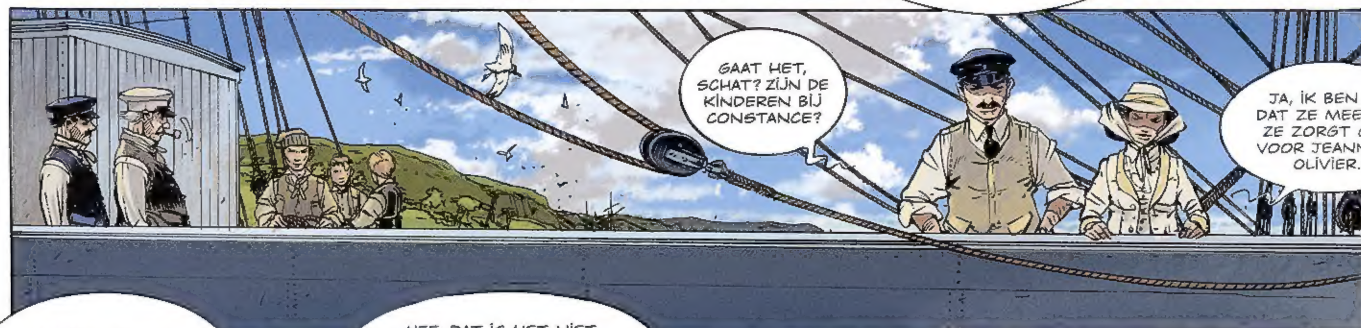

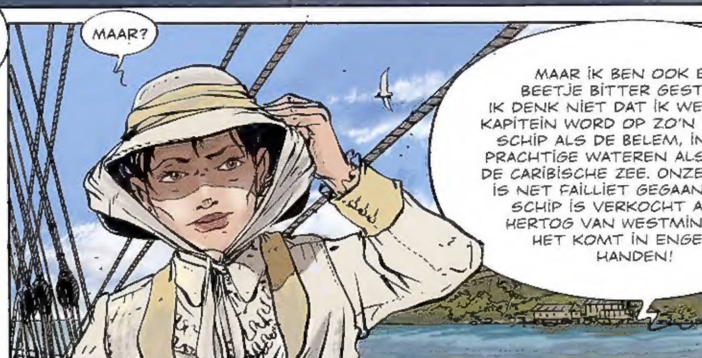

ALS IK THUISKOM, GA IK MET PENSIOEN. IK HEB GEEN ZIN OM AAN BOORD VAN ZIELIGE MOTORBOTEN TE WERKEN...
IK BEN TE JONG VOOR PENSIOEN, EN IK HEB NOG EEN VROUW EN WAT KLEIN GRUT...

BOVENDIEN HEEFT MIJN ZWAGER ME EEN LEIDINGGEVENDE FUNCTIE BELOOFD AAN BOORD VAN EEN VRACHTSCHIP OP DE NOORDZEE.

NOU, NOU, EEN BOOT OP DE NOORDZEE...
STRAKS VERGEET JE NOG DE ZACHTE MUZIEK VAN DE WIND IN DE ZEILEN! DIE MOTORBOTEN MAKEN ALLEEN MAAR HERRIE, EN ZE STINKEN! AFDALEN IN HET VOORONDER IS ALS HET AFDALEN IN EEN KOLENMIJN...

GAAT HET, SCHAT? ZIJN DE KINDEREN BIJ CONSTANCE?
JA, IK BEN BLIJ DAT ZE MEE KON. ZE ZORGT GOED VOOR JEANNE EN OLIVIER...

JE LIJKT JE WEL ZORGEN TE MAKEN, LIEVERD. VIND JE HET NIET FIJN DAT WIJ AAN BOORD ZIJN?
NEE, DAT IS HET NIET, SCHAT! HET IS NU TIEN JAAR GELEDEN DAT JIJ EN IK ONZE HUWELIJKSREIS HIER AAN BOORD MAAKTEN... IK BEN GELUKKIG, MAAR...

MAAR?
MAAR IK BEN OOK EEN BEETJE BITTER GESTEMD. IK DENK NIET DAT IK WEER SNEL KAPITEIN WORD OP ZO'N PRACHTSCHIP ALS DE BELEM, IN ZULKE PRACHTIGE WATEREN ALS DIE VAN DE CARIBISCHE ZEE. ONZE BELADER IS NET FAILLIET GEGAAN, EN DIT SCHIP IS VERKOCHT AAN DE HERTOG VAN WESTMINSTER... HET KOMT IN ENGELSE HANDEN!

EN IK BEN BANG DAT IK OP EEN MOTORSCHIP BELAND...
HOUD JE DAN ZOVEEL VAN DIT ZEILSCHIP?

JAZEKER... HET IS NIET ALLEEN HET SCHIP, MAAR OOK DEZE ZEE, DEZE EILANDEN... IK BEN GEGREPEN DOOR HET WARME, ZACHTAARDIGE LEVEN VAN DE ANTILLEN... NA VIJFTIEN JAAR IN DEZE WATEREN, OP DEZE PRACHTIGE DRIEMASTER, IN DEZE OMGEVING...

IK HAD GRAAG GEHAD DAT JE VAKER MEE WAS GEGAAN...

IK WEET HET, SCHAT... MAAR DE PLICHTEN VAN EEN MOEDER LATEN ZICH HELAAS NIET ALTIJD VERENIGEN MET EEN LEVEN AAN BOORD VAN EEN SCHIP...

WAT GAAT DE TIJD SNEL...

LANGZAAM VAART DE BELEM UIT OVER BAKBOORD... DE ZEILEN WORDEN OPGESTOKEN, DE ROMP DEINT RUSTIG OP EN NEER, OP DE KALME ZEE AAN DE KUST VAN MARTINIQUE...
HET SCHIP WENDT DE STEVEN, GAAT DE OPEN ZEE OP EN KRIJGT SNELHEID, WEG VAN HET FORT-DE-FRANCE...

EEN WEEK LATER...

TWEE MANNEN OP DE PLECHT!

STRIJK DE FOKKEN!

45... PRIMA. 30... NOG STEEDS PRIMA.

ARUBA, ORANJESTAD... WE ZIJN NU BIJ DE STAD VAN HET HUIS VAN ORANJE!

ORANJE, DE KLEUR VAN DE BATAVIEREN!

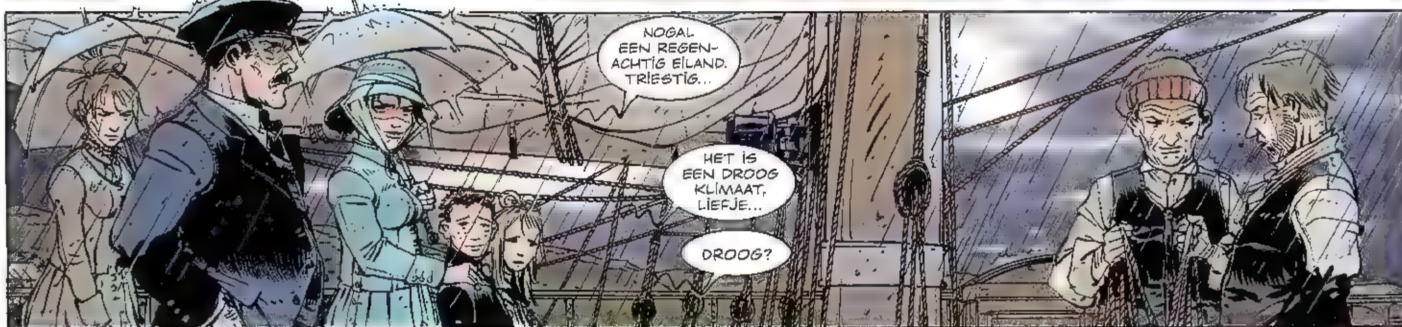
DE BATAVIEREN?

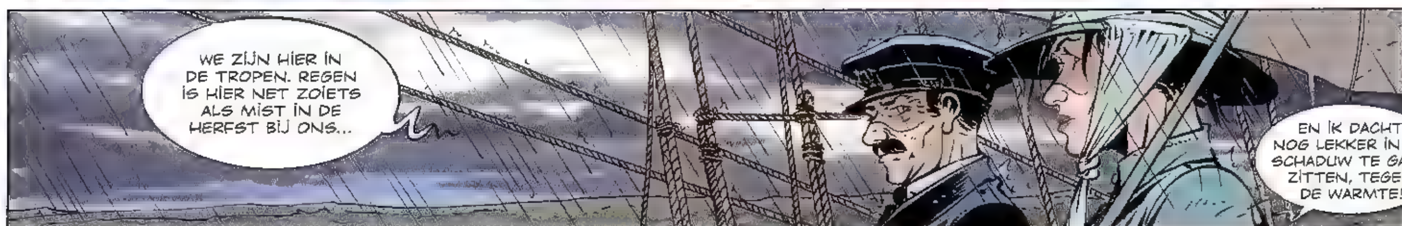
HOLLANDERS! ARUBA IS EEN NEDERLANDSE KOLONIE, LE JOSEPH! HEB JE WELEENS GEHOORD VAN EEN BOEK, MAN? WEET JE WAT CULTUUR IS?

CULTUUR, CULTUUR? WAT KLETS JE NOU? IK ZIE DAAR OP HET LAND HELEMAAL GEEN VELD WAAR WAT OP VERBOUWD WORDT...

ROERGANGER, OP DE VOORPLECHT! PEIL DE DIEPTE...
JA, DAT ORANJE... MAAR IK ZIE MOOI GEEN SINAASAPPELBOMEN!
ARUBA IS EEN CARIBISCH EILAND DAT DEEL UITMAAKT VAN DE KLEINE ANTILLEN. HET WAS OORSPRONKELIJK EEN SPAANS EILAND, EN EEN VRIJHAVEN VOOR PIRATEN EN BOEKANIERS. DE SPANJAARDEN LIETEN, GEHEEL TEGEN HUN TOENMALIGE GEWOONTE IN, HET GROOTSTE DEEL VAN DE AUTOCHTONE BEVOLKING IN LEVEN. ZE PROBEERDEN DIE BEVOLKING ZELFS NIET TE KERSTENEN. TOT IN HET MIDDEN VAN DE ZEVENTIENDE EEUW BLEEF ARUBA SPAANS. IN DE TWEEDE HELFT VAN DE ZEVENTIENDE EEUW NAM NEDERLAND ARUBA OVER. DAARMEE WERD HET EILAND ONDER MEER EEN TOEVLUCHTSOORD VOOR EUROPEANEN DIE DE BLOEDIGE GODSDIENSTOORLOGEN IN EUROPA WILDEN ONTLOPEN. IN DIE PERIODE WAS DE HOLLANDER PETER STUYVESANT ER ENIGE TIJD DE GOUVERNEUR. LATER WERD HIJ GOUVERNEUR VAN NIEUW AMSTERDAM, DAT TEGENWOORDIG BEKENDSTAAT ALS DE STAD NEW YORK.
DELITTE 2010
LAAT MAAR ZITTEN, LE JOSEPH! GA DE MANNEN OP DE VOORPLECHT HELPEN MET DE ANKERKETTINGEN...

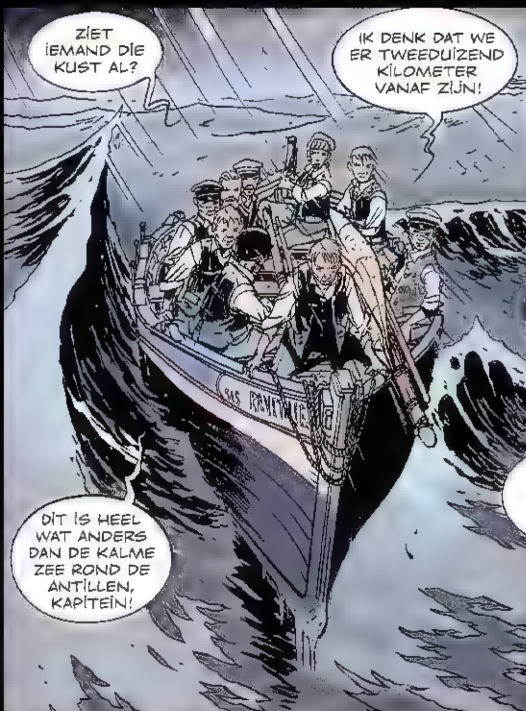
BETING-SLAG KLAAR EN ANKERS GEZEKERD, RIO!
VOORUIT, JONGENS!
PERFECT! LAAT ZAK-KEN!
ALLE ZEILEN GESTREKEN EN BIJNA OP-GEBONDEN.
TREKKEN, TREKKEN!
DE ANKERS ZAKKEN.
STUUR-BOORDANKERS TE WATER.
TWEE MANNEN OP DE VOOR-PLECHT.
KIJK, WEER ZO'N ZEILENKATHEDRAAL DIE MET PENSIOEN GAAT...
DAT WORDT HEEL ANDERS MET DIE MOTORBOTEN... DIT IS EEN MOOI SCHIP!

NOGAL EEN REGEN-ACHTIG EILAND. TRIESTIG...
HET IS EEN DROOG KLIMAAT, LIEFJE...
DROOG?

WE ZIJN HIER IN DE TROPEN. REGEN IS HIER NET ZOIETS ALS MIST IN DE HERFST BIJ ONS...
EN IK DACHT NOG LEKKER IN DE SCHADUW TE GAAN ZITTEN, TEGEN DE WARMTE!

DIE REGEN IS ZO WEER OVER! JE ZULT ZIEN DAT DE ZON ZO DIRECT WEER VOLOP SCHIJNT!

DE WIND DRAAIT! WAT EEN POKKEN-WEER!
HET LIGT VOORAL AAN DIE MOFFEN! WE KOMEN IN EEN STEEDS RUWER WORDENDE ZEE, EN HET WEER WORDT SLECHTER!
ZE HADDEN ONS WEL DICHTER BIJ DE KUST KUNNEN AFZETTEN!

ZIET IEMAND DIE KUST AL?
IK DENK DAT WE ER TWEEDUIZEND KILOMETER VANAF ZIJN!
DIT IS HEEL WAT ANDERS DAN DE KALME ZEE ROND DE ANTILLEN, KAPITEIN!

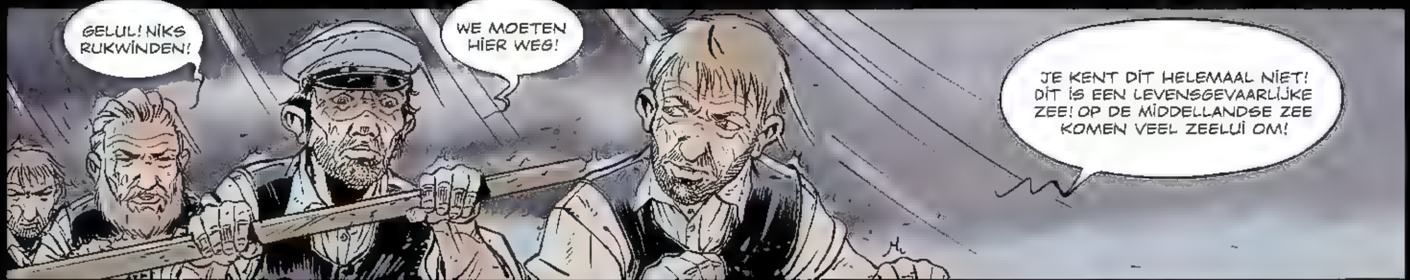

ZEG DAT WEL, MATROOS! NOU, PAK DE RIEMEN MAAR! DAN HEBBEN WE TENMINSTE NOG ENIGE CONTROLE...
JULLIE HOREN HET, JONGENS! RIEMEN UIT EN ROEIEN MAAR!

OPGELET! GROTE BREKINGSGOLF AAN STUURBOORD!
DAAR GAAN WE OVERHEEN!

GELUL, JONKIE! ZO'N GOLF MOET JE BEVECHTEN! JE MOET HEM TEMMEN, DAN RESPECTEERT HIJ JE!
ROEIEN, ROEIEN, ROEIEN!
VOORUIT!
DELITE 2010

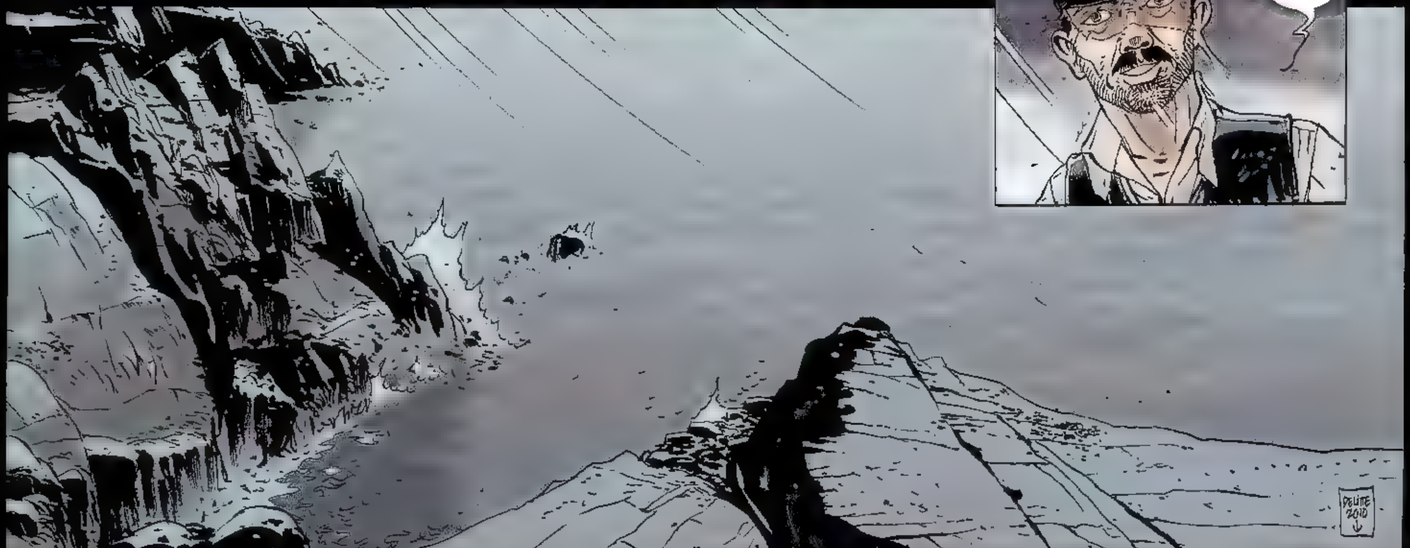

DIT KOMT DOOR SMERIGE RUKWINDEN... ZO'N RUKWIND DUURT MAAR KORT, DUS MOET JE ER GEWOON IN MEEGAAN... DAN IS IE WEG...

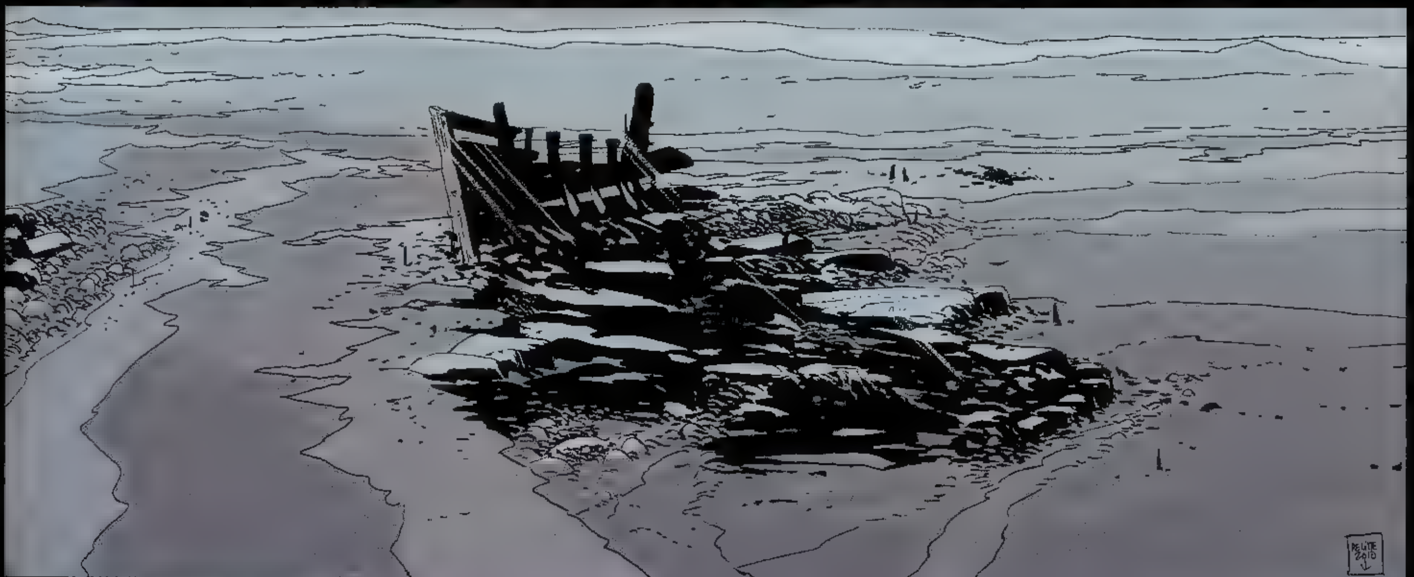

SMERIGE RUKWINDEN?

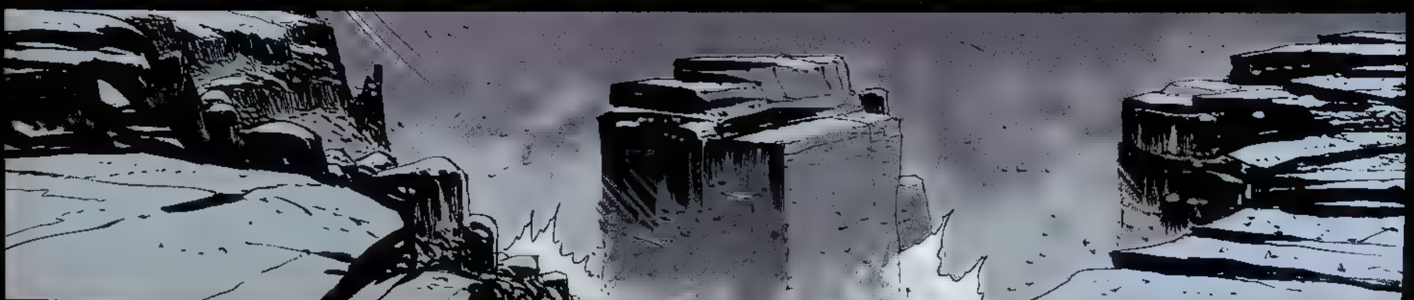

GELUL! NIKS RUKWINDEN!
WE MOETEN HIER WEG!
JE KENT DIT HELEMAAL NIET! DIT IS EEN LEVENSGEVAARLIJKE ZEE! OP DE MIDDELLANDSE ZEE KOMEN VEEL ZEELUI OM!

IK HEB EENS EEN KAPITEIN GEKEND DIE OVERAL HAD GEVAREN, OVER DE HELE WERELD, EN DIE ABSOLUUT NIET BANG WAS! EEN GROOTHEID! EEN HELD VAN MIJ! TOEN IS HIJ EEN KEER HIER IN EEN KRENG VAN EEN STORM TERECHTGEKOMEN, ECHT EEN MONSTERSTORM, EEN DUIVELSE STORM!
HET KWADE OOG...
JA, JA... HET KWADE OOG! HIJ HEEFT HET NAUWELIJKS OVERLEEFD! HIJ WAS ZO BANG DAT HIJ BIJNA ZIJN ZWARE STORMJAS OPVRAT! HIJ SLOEG TEGEN DE RELING AAN...
ZIJN HALVE KOP WAS ERAF, ZIJN TANDEN ERUIT! HIJ HAD NAUWELIJKS DOOR WAT ER GEBEURDE, EN HIJ WERD OOK NOG AAN DE RELING GESPIETST!
EN?
EN WAT?
NOU, DAN KUN JE HET WEL VERGETEN! DAN BEN JE VOER VOOR DE KRABBEN...

HÉ! HARDER! VOORUIT! ROEIEN, ROEIEN!
DAAR IS... NEE!

O, NEE!

ARUBA, DECEMBER 1913...

HEB JE DE KAPITEIN NOG GEZIEN?

HOEZO?

HOEZO?!

HEB JE NIET GEZIEN DAT DE MANNEN ONS SCHUITJE HEEL STRAK HEBBEN GEBOEND? DE BELEM IS MOOIER DAN OOIT...

MJAA...

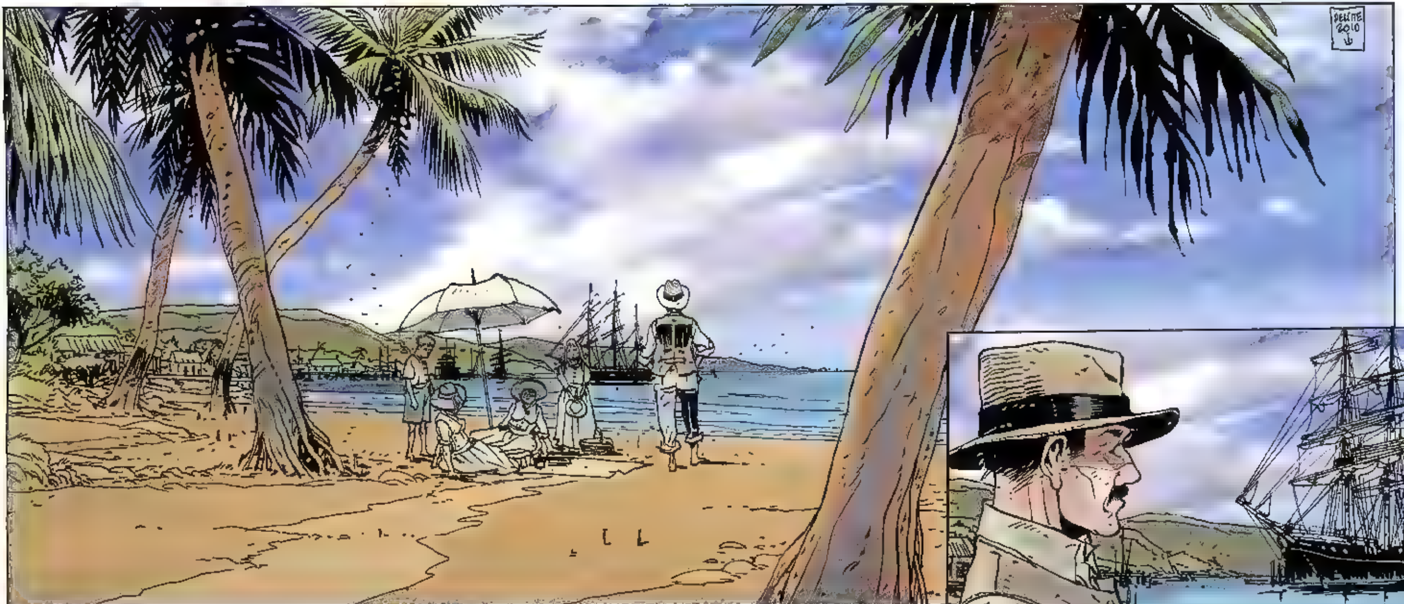
HIJ IS AAN LAND GEGAAN MET ZIJN VROUW, KINDEREN EN HUN GOUVERNANTE...

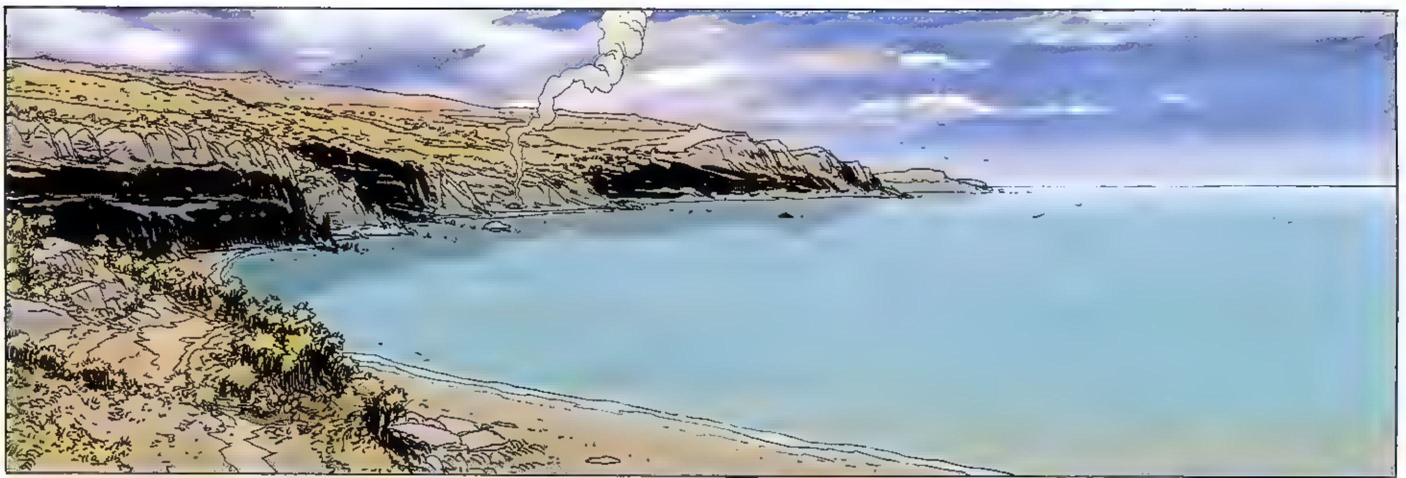
OM TE PICKNICKEN, EN HIJ KOMT PAS VANAVOND TERUG!

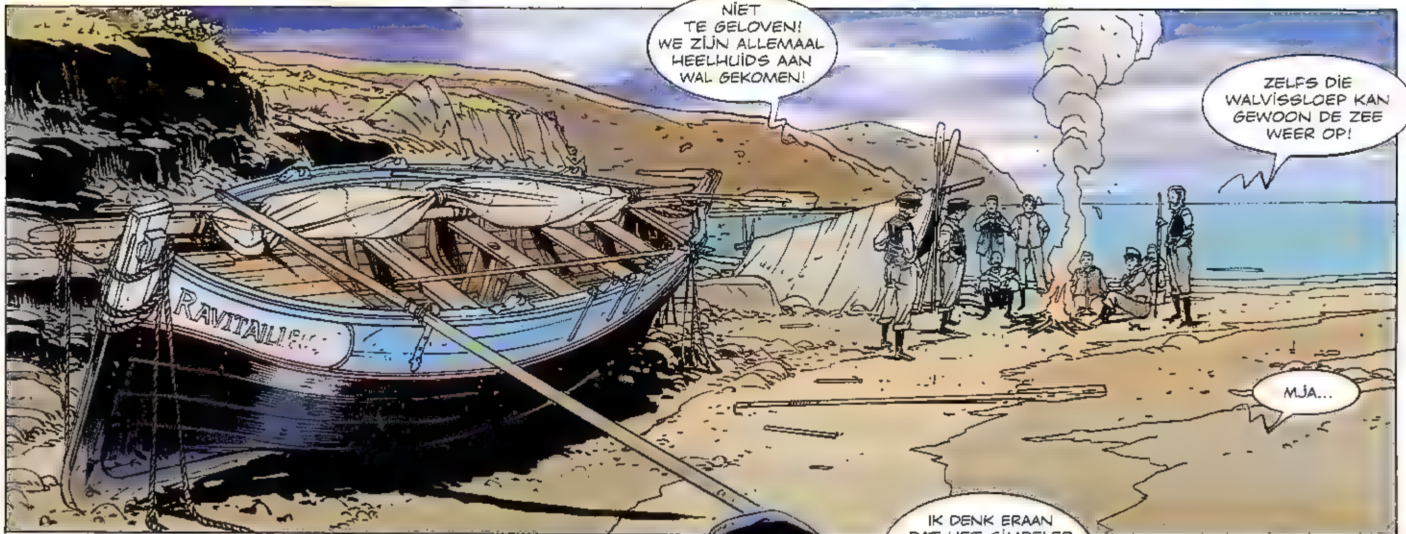
JAMMER! DAN ZIET HIJ ZIJN SCHIP NIET BLINKEN IN DE VOLLE ZON...

EN WE HEBBEN VEEL MEER GEBOEND DAN DE BRUG EN DE RELING!

MAAK JE GEEN ZORGEN. DE KAPITEIN IS GEWOON VERLIEFD OP ZIJN SCHIP! HIJ VINDT HEM ALTIJD PRACHTIG! ALS DEZE LADING GELOST IS, GAAN WE WEER DE ZEE OP... DAT WORDT DAN DE LAATSTE OVERSTEEK... EN GELOOF ME, DE KAPITEIN IS DOL OP ZIJN SCHIP, ECHT!

NIET TE GELOVEN! WE ZIJN ALLEMAAL HEELHUIDS AAN WAL GEKOMEN!
ZELFS DIE WALVISSLOEP KAN GEWOON DE ZEE WEER OP!
MJA...
RAVITAIL

WAAR DENKT U AAN, KAPITEIN?
IK DENK ERAAN DAT HET SIMPELER EN VERSTANDIGER IS OM OVER LAND VERDER TE GAAN...
MAAR WE WETEN NIET EENS WAAR WE ZIJN!

EN VOLGENS MIJ IS ER IN DE WIJDE OMGEVING GEEN HOND TE VINDEN!
HEB JE WEL-EENS EEN KUST GEZIEN ZONDER VISSERS?

WE ZITTEN MET HET PROBLEEM DAT JULES ZIJN POOT GEBROKEN HEEFT, DUS WE KUNNEN NIET ZOMAAR MET HEM GAAN WANDELEN...

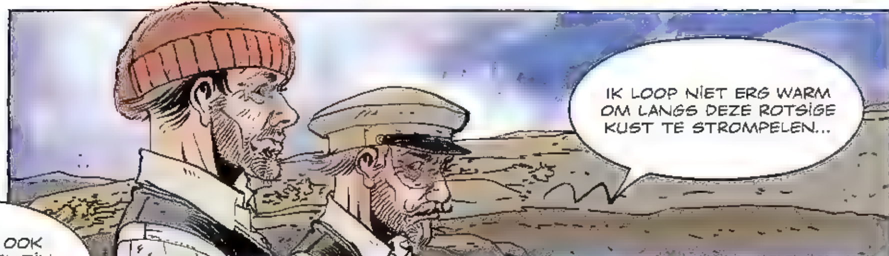
IK LOOP MET EEN PAAR MENSEN LANGS DE KUST EN VIND DAN VAST BEWOOND GEBIED!

LAAT U ONS ALLEEN?

IK LAAT NIEMAND ALLEEN, JONGEN! IK HEB NOG NOOIT IEMAND ACHTER-GELATEN!
WAAROM MOETEN WIJ DAN BRAAF HIER BLIJVEN?

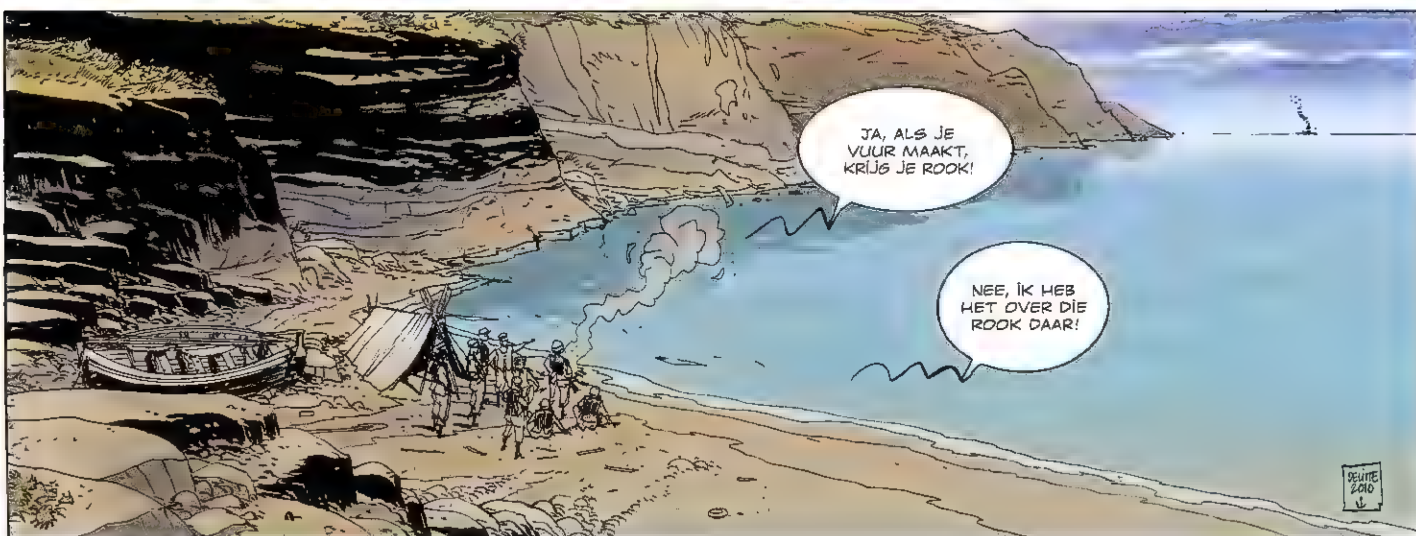

HOU OP, HENRI! DE KAPITEIN HEEFT GELIJK! ALS WE MET ZIJN ALLEN GAAN LOPEN, WORDEN WE TE VEEL OPGEHOUDEN DOOR JULES EN ZIJN KAPOTTE POOT!
EN IK HEB OOK NIET ZOVEEL ZIN OM TE LOPEN, MET MIJN REUMATIEK...

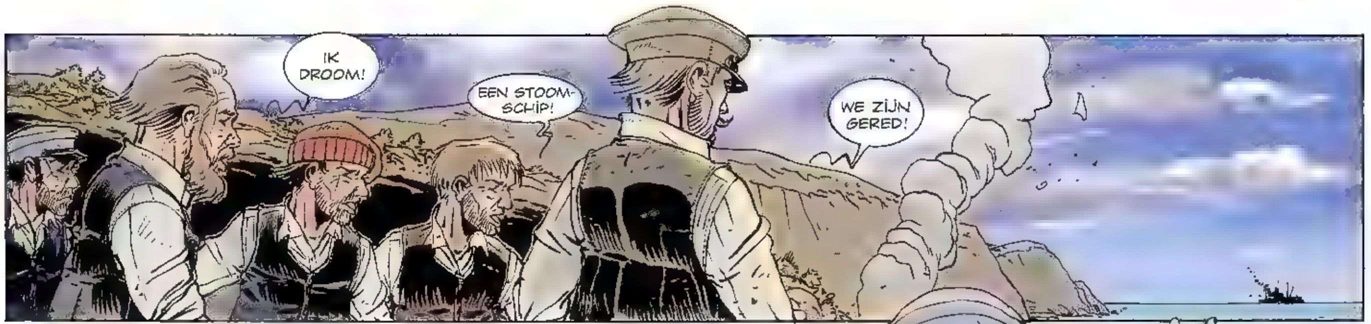

IK LOOP NIET ERG WARM OM LANGS DEZE ROTSIGE KUST TE STROMPELEN...

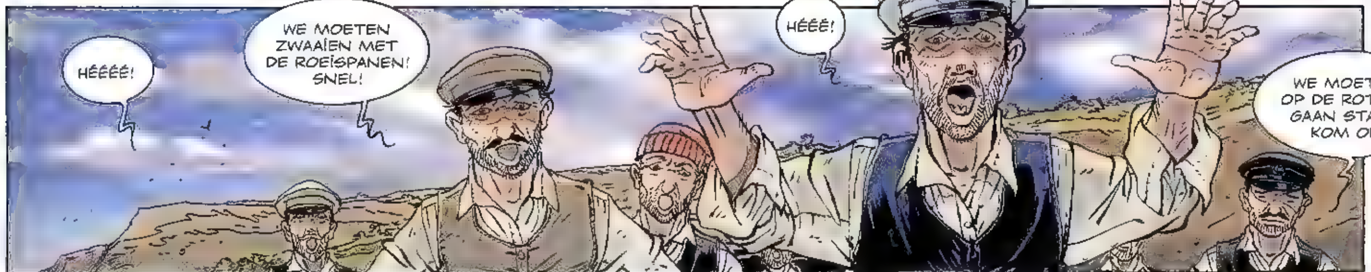

JE HEBT HET BEGREPEN, HENRI! MISSCHIEN IS ALLES OVER EEN PAAR UUR WEER DIK IN ORDE!

IN IEDER GEVAL HEBBEN JULLIE VOOR EEN PAAR DAGEN WATER, DE SCHEEPSBESCHUIT HEEFT DE SCHIPBREUK OVERLEEFD EN DAARBOVEN KUNNEN JULLIE VAST WEL WAT FRUIT VINDEN.

EN WE KUNNEN NATUURLIJK VUUR MAKEN OM ONS TE VERWARMEN...
ROOK!

JA, ALS JE VUUR MAAKT, KRIJG JE ROOK!
NEE, IK HEB HET OVER DIE ROOK DAAR!

IK DROOM!
EEN STOOMSCHIP!
WE ZIJN GERED!

HÉÉÉÉ!
WE MOETEN ZWAAIEN MET DE ROEISPANEN! SNEL!
HÉÉÉ!
WE MOETEN OP DE ROTSEN GAAN STAAN! KOM OP!

HIJ VERANDERT VAN KOERS...
HIJ GAAT WEG...

HEMEL! DAT KAN TOCH NIET? ZIJN ZE BLIND OF ZO?

NEE, HIJ DRAAIT NAAR HET NOORDNOORDOOSTEN... DAN KIJKEN ZE NIET NAAR ONS... JE KUNT HET ZE NIET KWALIJK NEMEN!

NIET KWALIJK NEMEN? NIET KWALIJK NEMEN?! LAAT DIE LUI DE VLIEGENDE TERING KRIJGEN! LAAT ZE TOT IN DE TIENDE GENERATIE VERVLOEKT ZIJN!
VERDOMME!

DAT SCHIP VAART HEEL STABIEL, DIE BEMANNING ACHT HET ONVERWOESTBAAR... WAAROM ZOUDEN ZE DAN GOED OP DE OMGEVING LETTEN?

DAT HAD DAT GROTE BRITSE SCHIP OOK, EEN JAAR OF TWEE GELEDEN... TOEN BOTSTE HIJ OP EEN IJSBERG...

DAT WAS DAT PASSAGIERSSCHIP, DE TITANIC...
JA, ZO IS DAT, KAPITEIN! MAAR ER STOND NATUURLIJK NIEMAND OP DE UITKIJK! ANDERS HADDEN ZE ZO'N ENORME IJSBERG NATUURLIJK AL VAN VER GEZIEN...
ZO'N ROTBOOT!

HOU OP MET DAT GESCHELD, HENRI! MIJN TOEKOMSTIGE SCHIP WORDT OOK ZO'N BOOT!
IK SCHELD WAT IK WIL...

ARUBA...

WAT IS DAT DAAR, AAN DE HEMEL?

DAT IS EEN VALLENDESTERRENREGEN! KIJK NIET ZO RAAR, LE VERN! ZO'N MASSA VALLENDE STERREN KAN GEEN KWAAD... DIT IS EEN ASTRONOMISCH VERSCHIJNSEL! JE KUNT ZELFS EEN WENS DOEN!

EEN ASTRONOMISCH VERSCHIJNSEL? WAT EEN DEFTIGE WOORDEN! WAT BEN JIJ KNAP! MAAR HET BEVALT ME NIKS! DE LAATSTE KEER DAT IK ZOIETS ZAG, KREGEN WE PROMPT TE MAKEN MET EEN VULKAAN-UITBARSTING!*

HIER HEB JE NIKS TE VREZEN!

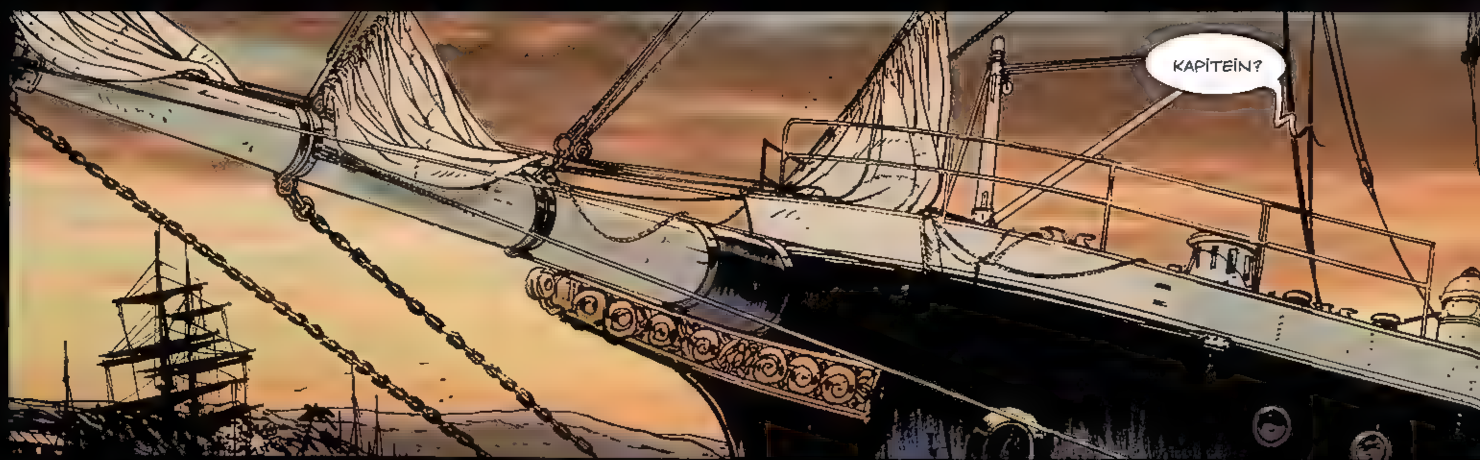
DAT KAN, MAAR STRAKS BARST ER ERGENS IN DE BUURT TOCH EEN VULKAAN UIT!

MM...

RIO!

?

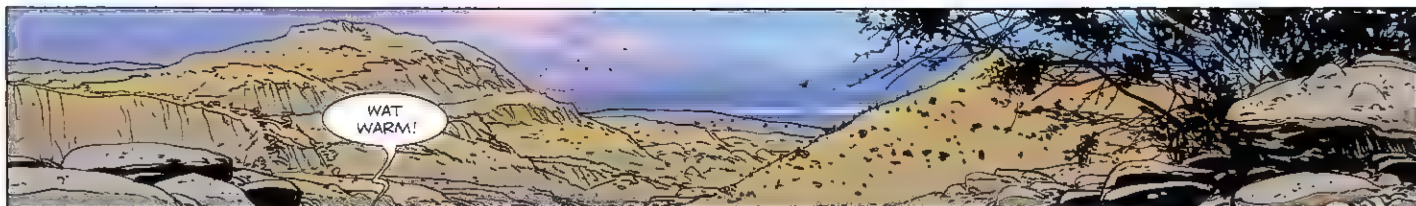
* ZIE BELEM, DEEL 2, 'DE HEL VAN MARTINIQUE'

VAN GELDER E.
IMPORT — EXPORT

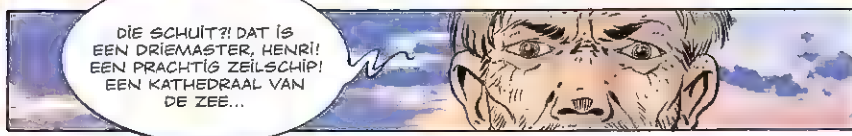
*TAFIA: GOEDKOPE RUM VAN INFERIEURE KWALITEIT

WAT WARM!

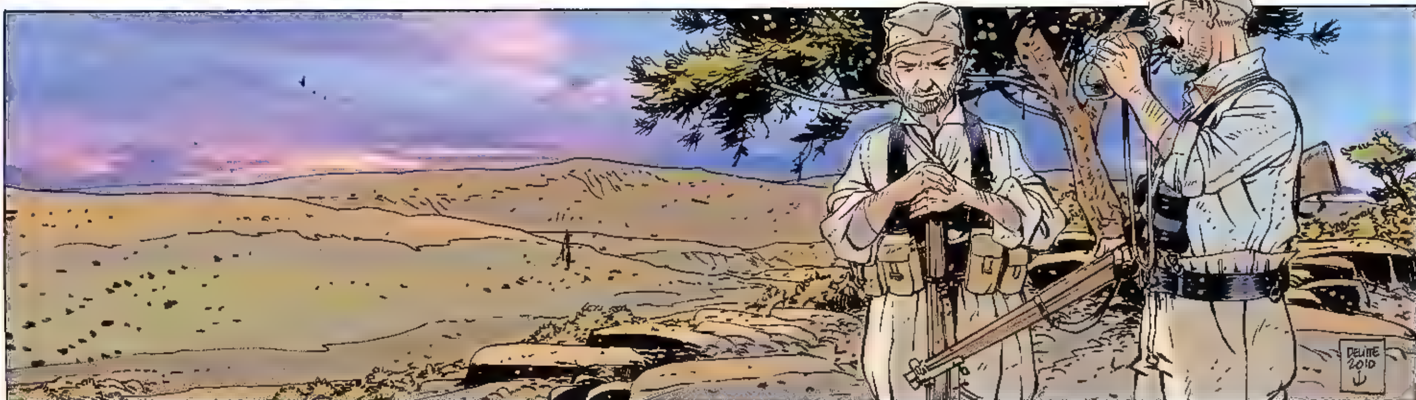

HEB JE DAN LIEVER DAT HET REGENT, WAAIT OF SNEEUWT?
NEE, IK ZEG ALLEEN DAT HET WARM IS...

HOU OP, JULLIE! HET KAN NOG WEL EVEN DUREN VOORDAT WE IEMAND TEGENKOMEN! DIT LIJKT NET ZO LEEG ALS ARUBA...
ARUBA?

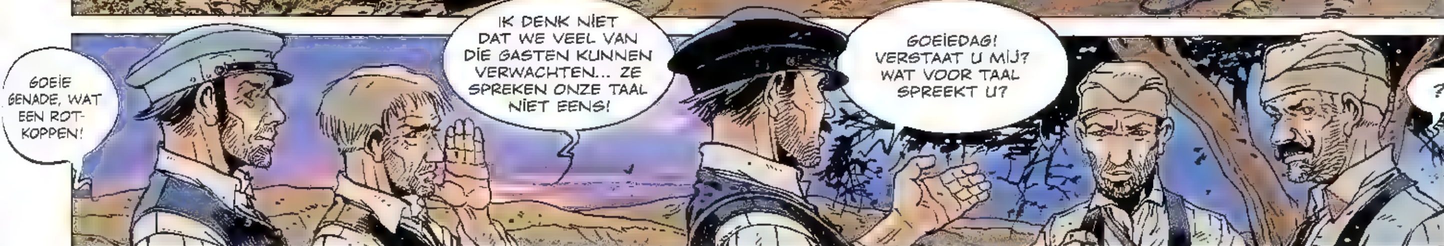

EEN VAN DE ANTILLEN-EILANDEN.
DAAR HEB IK GEREGELD DE ANKERS VAN DE BELEM UIT-GEGOOID.
DIE BELEM, U DENKT WEL VAAK AAN DIE SCHUIT, HÈ?

DIE SCHUIT?! DAT IS EEN DRIEMASTER, HENRI! EEN PRACHTIG ZEILSCHIP! EEN KATHEDRAAL VAN DE ZEE...

HÉ, ONZE VICTOR WORDT HELEMAAL DICHTERLIJK! KIJK DAAR, KAPITEIN!
DAT ZIJN MENSEN!

DELITTE 2010

HÉ, HALLO!
VERDOMME, MILITAIREN!
WEER MOFFEN?
IK DENK HET NIET...
?
?

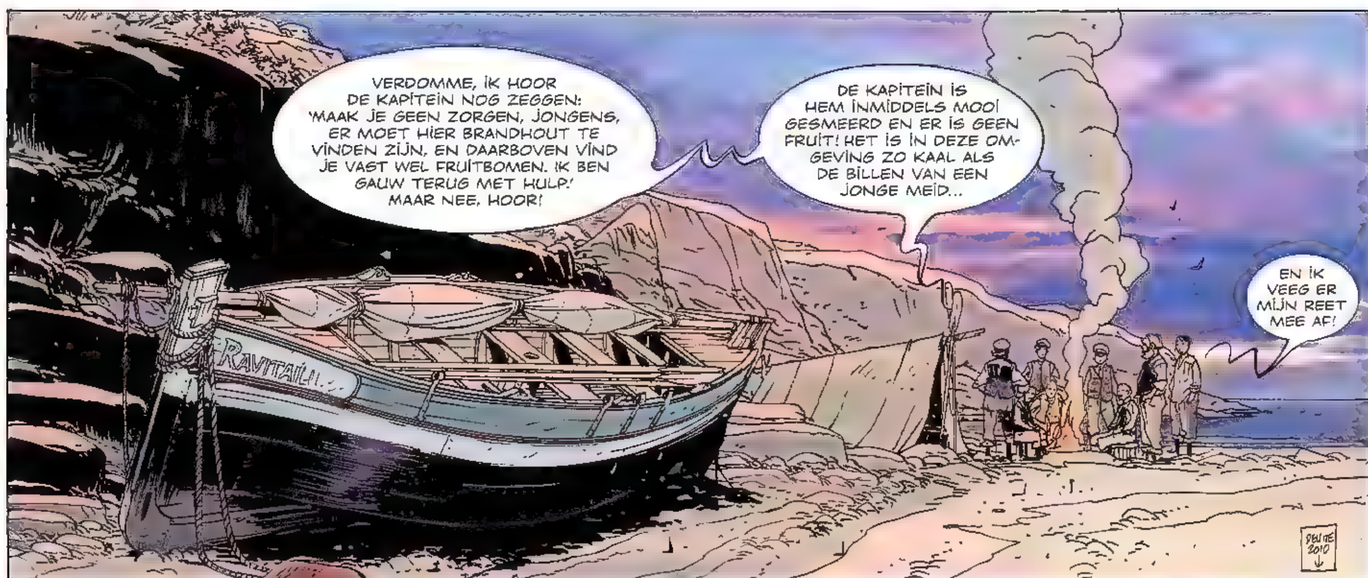
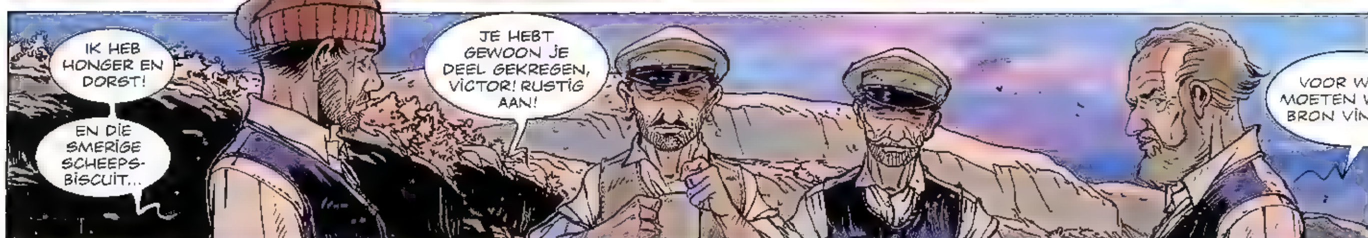

GOEIE GENADE, WAT EEN ROT-KOPPEN!
IK DENK NIET DAT WE VEEL VAN DIE GASTEN KUNNEN VERWACHTEN... ZE SPREKEN ONZE TAAL NIET EENS!
GOEIEDAG! VERSTAAT U MIJ? WAT VOOR TAAL SPREEKT U?
?

IK VERSTA U WEL! IK BEN KORPORAAL NIKOS PYRGOS... IK HEB IN HET GRIEKSE LEGER GEZETEN! WELKOM OP KRETA! BENT U VERDWAALD?
OH?

DAG, KORPORAAL... VERDWAALD? JA EN NEE...
HOE BENT U HIER TERECHTGEKOMEN, VREEMDELING?

IK BEN KAPITEIN CHAUVELON, JULIEN CHAUVELON. WE WAREN ONDERWEG MET DE RAVITAILLEUR, ONZE FRANSE VRACHTBOOT, TOEN EEN ONDERZEEËR ONS BESCHOOT... WE ZIJN TOEN GEZONKEN!
HET WAREN OOSTENRIJKERS! MIJN MANNEN EN IK ZIJN EEN PAAR MIJL VERDEROP AAN LAND GEGAAN. NU ZOEKEN WE DE AUTORITEITEN, EN DE FRANSE CONSUL...

JA, HET FRANSE CONSULAAT KEN IK WEL... BLIJF EVEN HIER, IK ZAL MIJN CHEF VRAGEN WAT IK MOET DOEN...
HIER BLIJVEN?
DELITE 2010

VERDOMME, IK HOOR DE KAPITEIN NOG ZEGGEN: 'MAAK JE GEEN ZORGEN, JONGENS, ER MOET HIER BRANDHOUT TE VINDEN ZIJN, EN DAARBOVEN VIND JE VAST WEL FRUITBOMEN. IK BEN GAUW TERUG MET HULP.' MAAR NEE, HOOR!
DE KAPITEIN IS HEM INMIDDELS MOOI GESMEERD EN ER IS GEEN FRUIT! HET IS IN DEZE OMGEVING ZO KAAL ALS DE BILLEN VAN EEN JONGE MEID...
EN IK VEEG ER MIJN REET MEE AF!
RAVITAILL...

IK HEB HONGER EN DORST!
EN DIE SMERIGE SCHEEPSBISCUIT...
JE HEBT GEWOON JE DEEL GEKREGEN, VICTOR! RUSTIG AAN!
VOOR WATER MOETEN WE EEN BRON VINDEN...

WE HEBBEN WEINIG PROVIAND... DE RAVITAILLEUR GING ZO SNEL TEN ONDER DAT WE MAAR WEINIG KONDEN MEENEMEN.
IK HEB NOG NOOIT ZO SNEL EEN SCHIP ZIEN ZINKEN...

WE MOETEN GEWOON HET DEEL VAN ÉMILE EN MARTIN VERDELEN! ZE ZIJN ER SLECHT AAN TOE! DIE MAKEN HET VAST NIET LANG!

GOEIE GENADE, VICTOR! DAT IS SCHANDELIJK!

HOEZO? IK HEB KLEINE KINDEREN DIE OP STRAAT TERECHTKOMEN ALS IK HIER CREPEER...

HEBBEN ÉMILE EN MARTIN SOMS GEEN FAMILIE? LE JOSEPH HEEFT EEN VROUW EN VIJF KINDEREN, EN HIJ HEEFT ZIJN OUDE MOEDERTJE BIJ HEM IN HUIS...

LATEN WE SOLIDAIR ZIJN, MANNEN!
IK HEB HELEMAAL NIKS MET SOLIDARITEIT!

IK SNAP NOG STEEDS NIET WAAROM U NOU MIDDEN IN DE NACHT TERUG WILT NAAR DE JONGENS, KAPITEIN!

JE HEBT TOCH VAN DE KORPORAAL EN ZIJN BAAS GEHOORD DAT HET DAGEN GAAT DUREN VOORDAT WE NAAR HET CONSULAAT KUNNEN? BOVENDIEN HEB IK DE KUST BESCHREVEN WAAR WE GESTRAND ZIJN, EN TOEN ZEIDEN ZIJ DAT ER AAN DE ANDERE KANT EEN VISSERSDORPJE WAS! EN DAT WAS MAAR EEN PAAR UUR VAREN! DUS WE NEMEN DE SLOEP EN GAAN DAARHEEN!

ALS U HET ZEGT...

MAAR MET ALLE RESPECT, IK HAD GRAAG EVEN OP HET DAGLICHT GEWACHT VOORDAT WE DEZE TOCHT TERUG NAAR ONS KAMP MAAKTEN...

VOORAL OOK OMDAT ZE VERDOMD LEKKER KONDEN KOKEN...

JA, DIE RAGOUT WAS GEWELDIG! EN WAT DACHT JE VAN DIE WIJN?

EEN LEKKER WIJNTJE...

IK WIL MIJN MANNEN GEWOON NIET LANG ALLEEN LATEN, IN HUN WANHOOP!

DE CARIBISCHE ZEE, 24 DECEMBER 1913...

RIO, DIT IS VOOR JOU!

DANK JE, JONGEN!

JE MOET WETEN DAT DE KAPITEIN DE GROOTSTE EN SAPPIGSTE KALKOEN HEEFT GENOMEN OM AAN ONS OP TE DIENEN...

DE LEERLING-STUUR ZAG DIE VETTE BOUT AAN ZIJN NEUS VOORBIJ-GAAN, NOU, DIE KEEK HEEL LELIJK!

HET IS GEBRUIKELIJK DAT HET BESTE STUK TOEKOMT AAN DE LEIDINGGEVENDE!

JE HEBT HEM TOCH WEL UITGEBREID BEDANKT?

ZEKER WEL! IK HEB HEM ZELFS TWEE KEER BEDANKT!

DIT IS HEEL LEKKER! EN DE KOK HEEFT ZICH OVERTROFFEN MET DIE GEWELDIGE SAUS!

WAT EEN KOK!

?

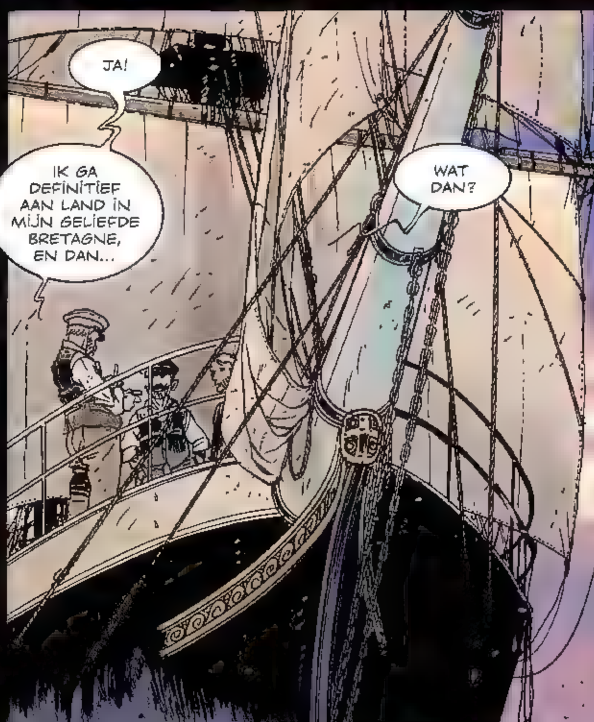
NEEM ME NIET KWALIJK, MAAR...

JE HEBT OOK RECHT OP EEN DUBBEL PORTIE VAN DE BESTE LIKEUR! HET IS NIET ELKE DAG KERSTAVOND!

IK WEET DAT HET ME NIKS AANGAAT, MAAR ER GAAN GERUCHTEN...
ZE ZEGGEN DAT JE ERMEE OPHOUDT ZODRA WE IN FRANKRIJK ZIJN AANGEKOMEN... IS DIT ECHT JE LAATSTE REIS?

DE GERUCHTEN GAAN... DE ZEILEN FLUISTEREN HET NIEUWS... ER WORDT GEMOMPELD...
HET IS WAAR. DIT OUDE LIJF IS MOE.
DUS JE STOPT ER ECHT MEE...

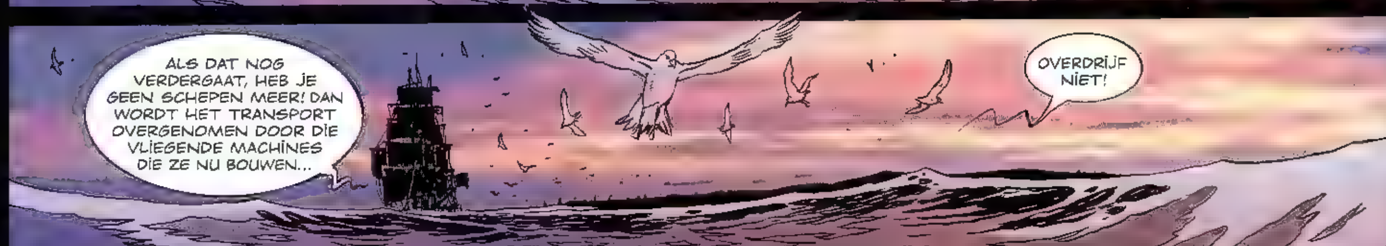

JA!
IK GA DEFINITIEF AAN LAND IN MIJN GELIEFDE BRETAGNE, EN DAN...
WAT DAN?

IK HOU TE VEEL VAN HET SUIZEN VAN DE WIND IN DE ZEILEN... DIE BOTEN MET EEN STOOMMACHINE OF EEN DIESEL-MOTOR HEBBEN GEEN ZIEL... DAT ZIJN MACHINES!

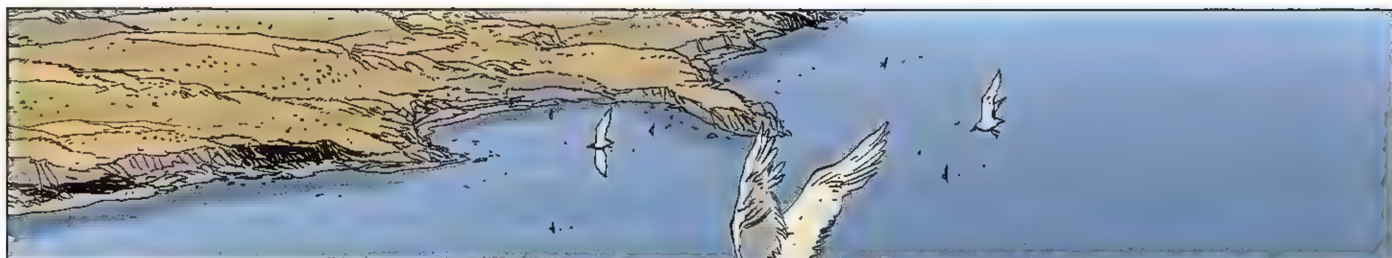
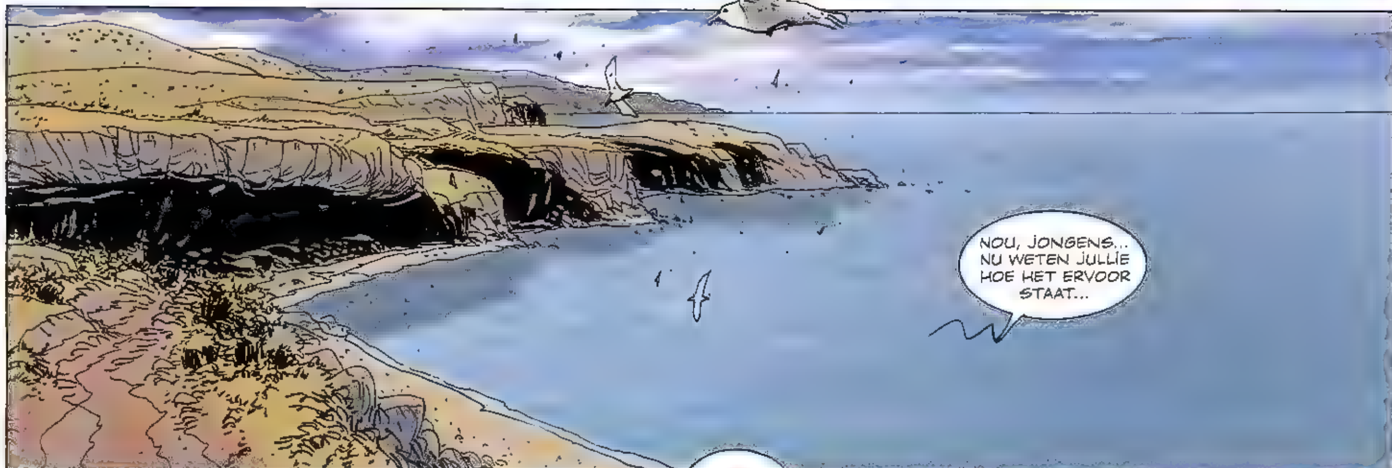

DAT IS NU VOORUITGANG... KIJK, WE LEGGEN AL EEN PAAR DAGEN HEEL WEINIG AFSTAND AF, TERWIJL WE BIJNA ALLE ZEILEN EN FOKKEN HEBBEN UITSTAAN! MET EEN MOTOR IN HET ACHTER-ONDER HADDEN WE HAÏTI AL ACHTER ONS GELATEN!

VOORUITGANG? WE WORDEN MINDER MENSELIJK! HEBBEN WE NOG TIJD OM TE LEVEN? MOET ALLES SNEL?

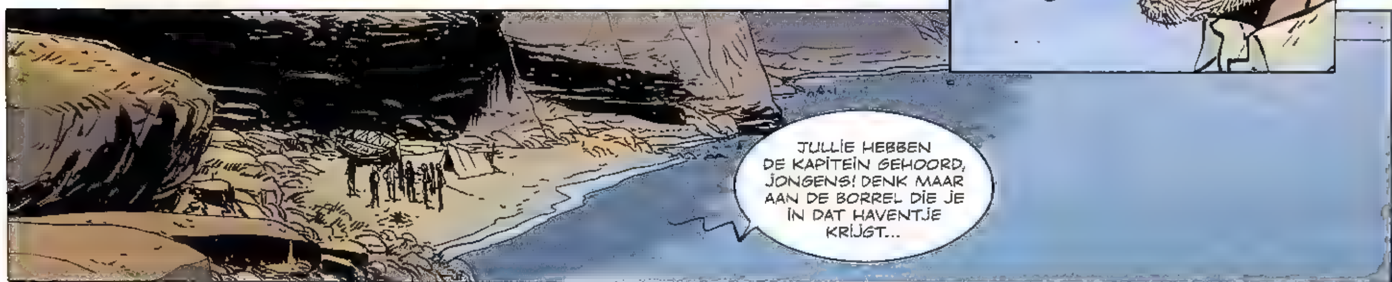

KOM OP, RIO! ALS IK JOU ZO HOOR, DENK IK DAT JE PAS TEVREDEN BENT ALS WE WEER IN GROTTEN WONEN EN ALLEEN MAAR WORTELS ETEN! OOK DIT ZEILSCHIP WAS EENS VOORUITGANG!
DAT WEET IK WEL, JONGEN! MAAR IK STEL GEWOON DE VRAAG: WAT HEBBEN WE AAN DEZE VOORUITGANG? WE WINNEN MISSCHIEN EEN PAAR DAGEN ALS WE DE OCEAAN OVER VAREN, EN DAN?

ALS DAT NOG VERDERGAAT, HEB JE GEEN SCHEPEN MEER! DAN WORDT HET TRANSPORT OVERGENOMEN DOOR DIE VLIEGENDE MACHINES DIE ZE NU BOUWEN...
OVERDRIJF NIET!

JE WEET TOCH DAT EEN JAAR OF VIER GELEDEN ENE BLÉRIOT HET KANAAL OVER IS GEVLOGEN MET ZO'N MACHINE?

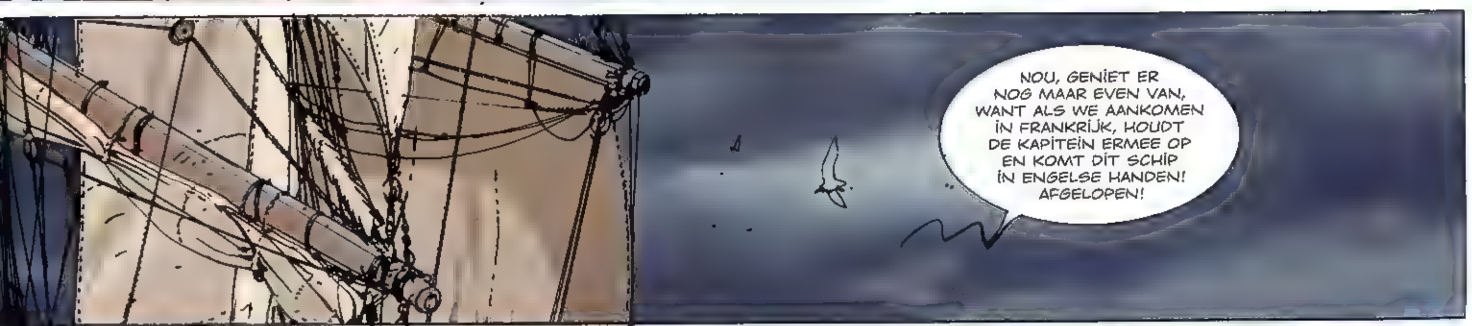

NOU, JONGENS... NU WETEN JULLIE HOE HET ERVOOR STAAT...

ALS IK HET GOED BEGRIJP, IS ER VLAKBIJ EEN HAVEN-TJE...
EEN KLEIN STUKJE ROEIEN!
IK HEB NIET VEEL ZIN OM DE ZEE WEER OP TE GAAN.
DELITTE 2000

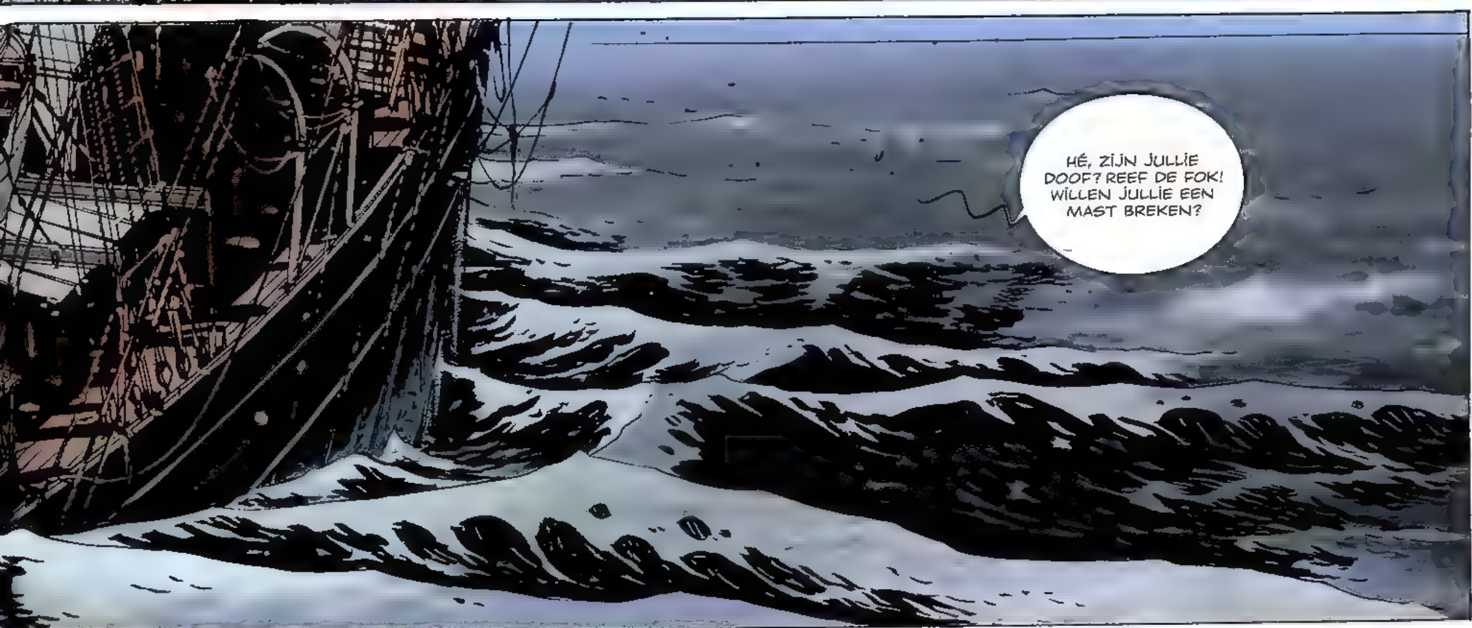
BEN JIJ NOU EEN ZEEMAN?
IK BEN SCHEEPSTIMMERMAN, EN IK HEB AANGEMONSTERD OMDAT HET GOED BETAALT... DE ZEE INTERESSEERT ME NIET! ALS IK MET PENSIOEN GA, HOEF IK ER NIKS MEER MEE TE MAKEN TE HEBBEN! HET LAAT ME KOUD...
GENOEG GEKLETST! WE PAKKEN DE SLOEP EN GAAN DE ZEE WEER OP.

JULLIE HEBBEN DE KAPITEIN GEHOORD, JONGENS! DENK MAAR AAN DE BORREL DIE JE IN DAT HAVENTJE KRIJGT...

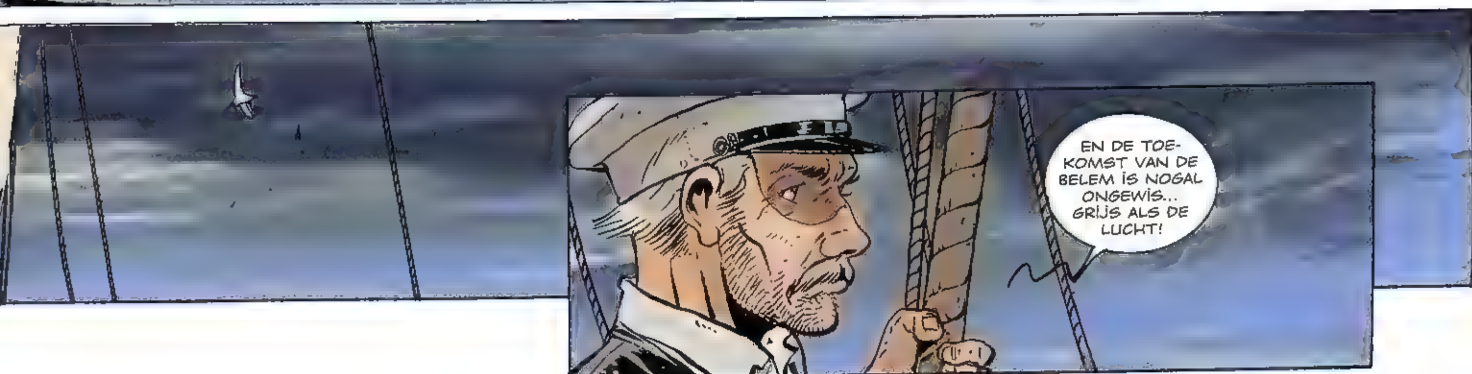
NOORD-ATLANTISCHE OCEAAN, JANUARI 1914...
MOOI, HÈ?
DE GEUR VAN DE OCEAAN, HET RUSTIGE WEER, HET KALME DEINEN... IK VIND HET MOOI.
DIT PRACHTIGE SCHIP IS TE LAAT GEBOUWD... TOEN DIT SCHIP VOOR HET EERST WERD OPGETUIGD, WAREN ER AL STOOMBOTEN... EN NU ZIJN ER MOTORBOTEN DIE DE ZEEËN NOG SNELLER KUNNEN BEVAREN!
JA, VOORUITGANG...
PAS OP, DAAR KOMT RIO.
SORRY, RIO. WE HADDEN HET OVER VOORUITGANG EN OVER WAT ER NU MET DE BELEM GAAT GEBEUREN...
DAT BEGRIJP IK... SCHIET NOU MAAR OP, DE WIND NEEMT TOE!

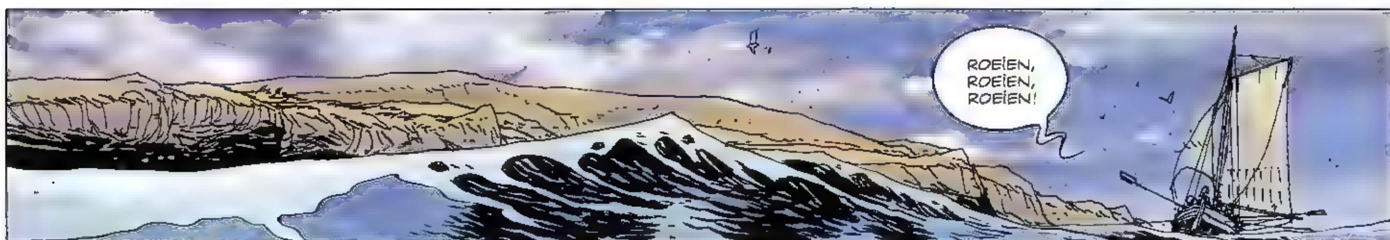

MOOI? WAT IS ER MOOI?

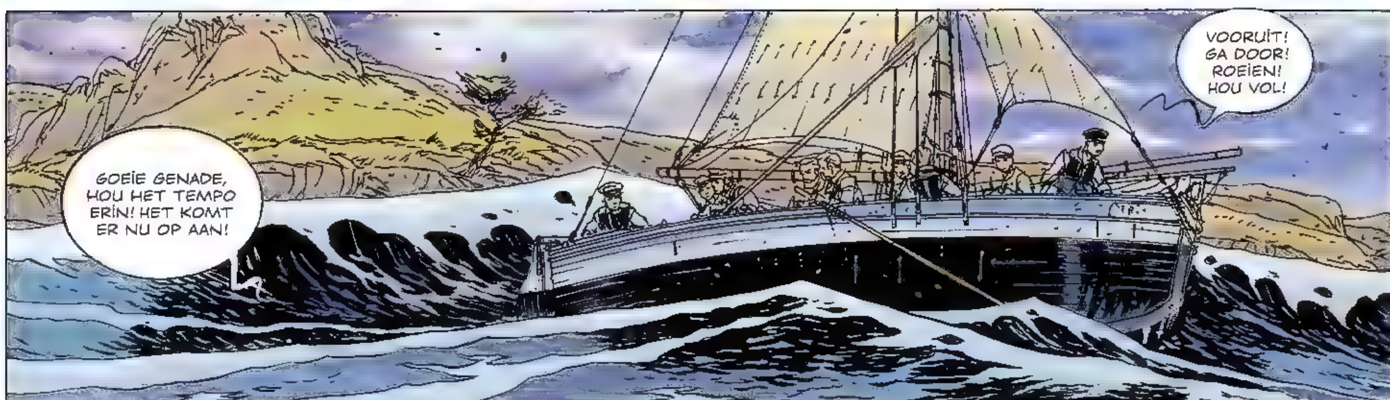

NOU, GENIET ER NOG MAAR EVEN VAN, WANT ALS WE AANKOMEN IN FRANKRIJK, HOUDT DE KAPITEIN ERMEE OP EN KOMT DIT SCHIP IN ENGELSE HANDEN! AFGELOPEN!

VOORUIT-GANG!

HÉ, ZIJN JULLIE DOOF? REEF DE FOK! WILLEN JULLIE EEN MAST BREKEN?

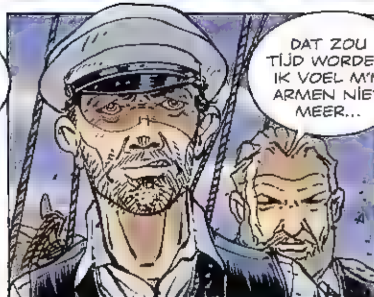

EN DE TOE-KOMST VAN DE BELEM IS NOGAL ONGEWIS... GRIJS ALS DE LUCHT!

ROEIEN,
ROEIEN,
ROEIEN!

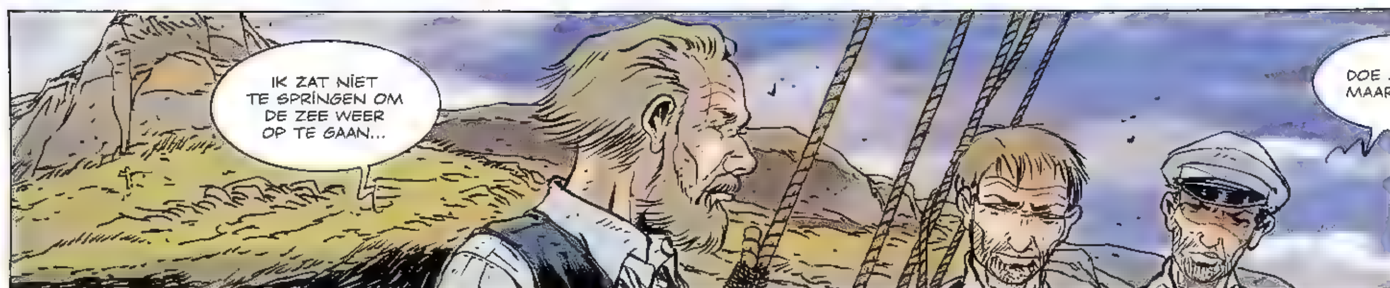

VOORUIT!
GA DOOR!
ROEIEN!
HOU VOL!
GOEIE GENADE, HOU HET TEMPO ERIN! HET KOMT ER NU OP AAN!

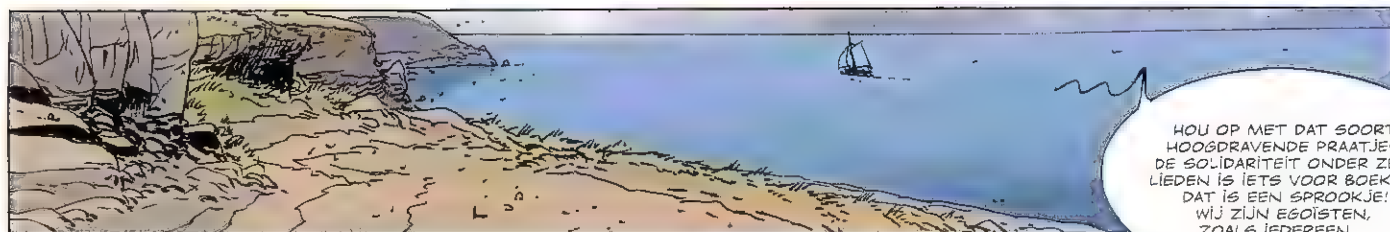

WE KUNNEN VERDORIE WEL EEN MOTOR OP DEZE SLOEP GEBRUIKEN!

EINDELIJK! WE PIKKEN DE WIND OP!
HAAL DE ROEISPANEN BINNEN...

DAT ZOU TIJD WORDEN! IK VOEL M'N ARMEN NIET MEER...

SLAPPE-
LING...
HÉ, TIMMERMAN! VOLGENS MIJ DOE JIJ NIET ZO ERG JE BEST! JIJ WORDT NIET MOE...
DELITTE
2010

IK ZAT NIET TE SPRINGEN OM DE ZEE WEER OP TE GAAN...
DOE JE DAN MAAR NIKS?

HOU OP MET DAT SOORT HOOGDRAVENDE PRAATJES! DE SOLIDARITEIT ONDER ZEE-LIEDEN IS IETS VOOR BOEKEN, DAT IS EEN SPROOKJE! WIJ ZIJN EGOÏSTEN, ZOALS IEDEREEN...

ATLANTISCHE OCEAAN, JANUARI 1914...

WAT GAAT DE TIJD SNEL!

VEEL TE SNEL, RIO...

WE KOMEN SNEL AAN HET EINDE VAN ONZE REIS... NOG TWEE, DRIE DAGEN EN WE ZULLEN ONZE MOOIE KUST WEER ZIEN... DE LOIRE, NANTES...

MM...

JA, U GAAT DAARNA NOG EEN KEERTJE MET DE BELEM EROPUIT, OM HEM OVER TE BRENGEN NAAR DIE ENGELSE GRAAF...

HET IS EEN HERTOG!

HIJ MOET ALLEEN EVEN HET KANAAL OVER EN DAN LIGT HIJ IN SOUTHAMPTON... DAT IS HET LOT VAN DIT MAGNIFIEKE ZEILSCHIP! TEGELIJK DAGDROOM IK VAN EEN NIEUWE LADING DIE OP ONS WACHT...

DAAR DROOM IK OOK VAN, KAPITEIN...

DELITTE 2010

IK DENK NIET DAT DIE DROOM NOG WERKELIJKHEID WORDT...

ALS IK DE BELEM HEB OVERGEDRAGEN AAN DIE ENGELSE EDELMAN, GA IK AAN BOORD VAN EEN STOOMSCHIP...

MMM...

EEN LOCOMOTIEF OP ZEE...

PFF...

HIJ IS TE LAAT GEBOUWD, ONZE MOOIE BELEM! HET IS EEN SNEL SCHIP, MAAR NIET MEER FUNCTIONEEL GENOEG! ANDERE SCHEPEN ZIJN SNELLER, EN TIJD IS GELD... ZEILEN IS TE LANGZAAM!

MAAR HET WAS EEN MOOI AVONTUUR!

JA, RIO! EEN PRACHTIG AVONTUUR!

DONG

?

DONG DONG

DONG DONG

?

DONG

DONG

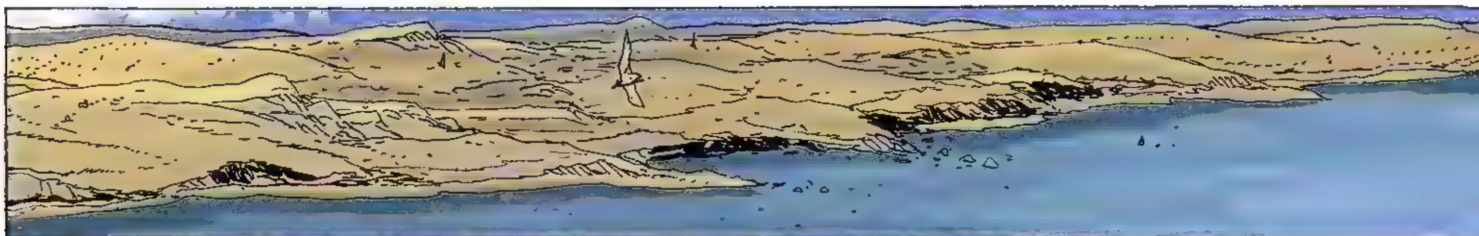
DONG

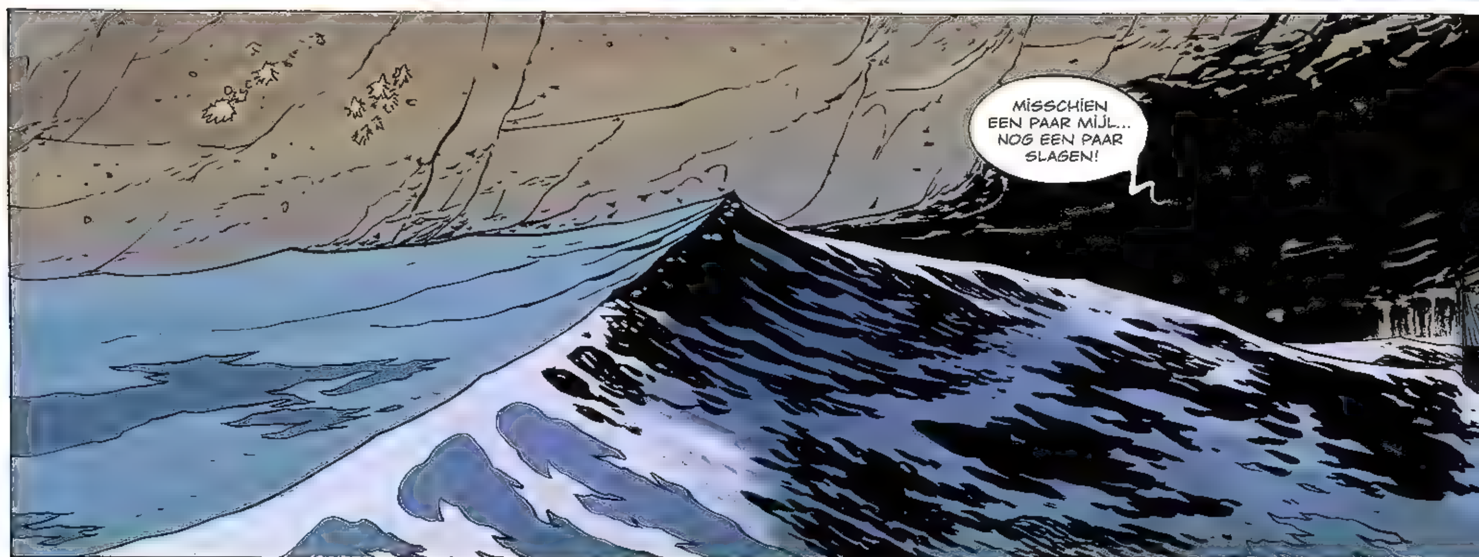
DELITTE 2010

GOEIE HEMEL!

EEN GROOT SCHIP! GROOT SCHIP AAN BAKBOORD!

BELEM

MISSCHIEN EEN PAAR MIJL... NOG EEN PAAR SLAGEN!

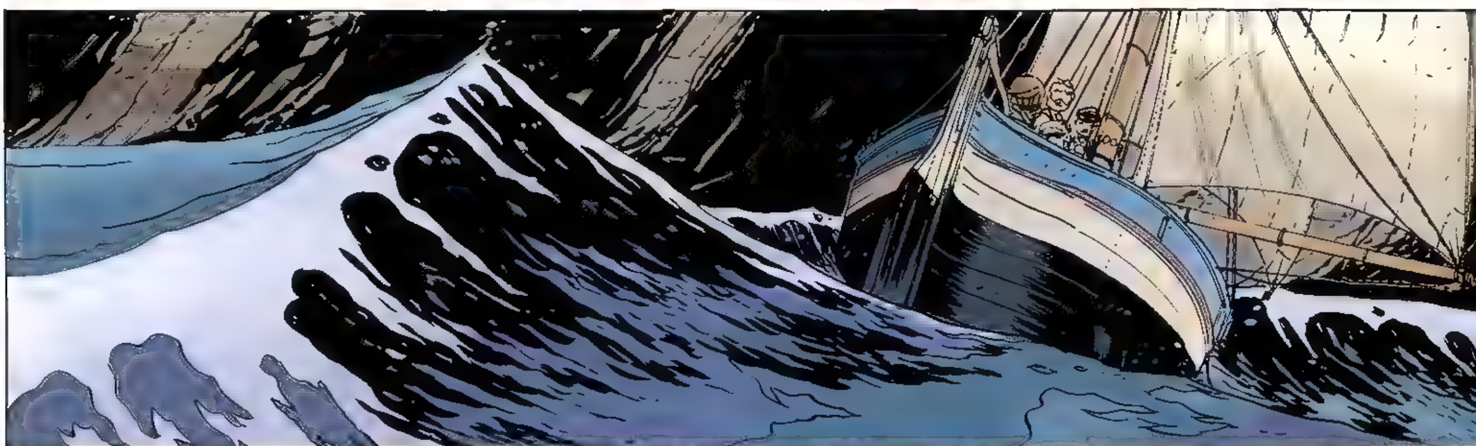

WEET U ZEKER DAT DIE SOLDATENTYPES DIE U BENT TEGENGEKOMEN, NIET ZOMAAR WAT HEBBEN ZITTEN KLETSEN?
RIO HEEFT EEN TERECHTE VRAAG, KAPITEIN...

IS HET NOG VER?

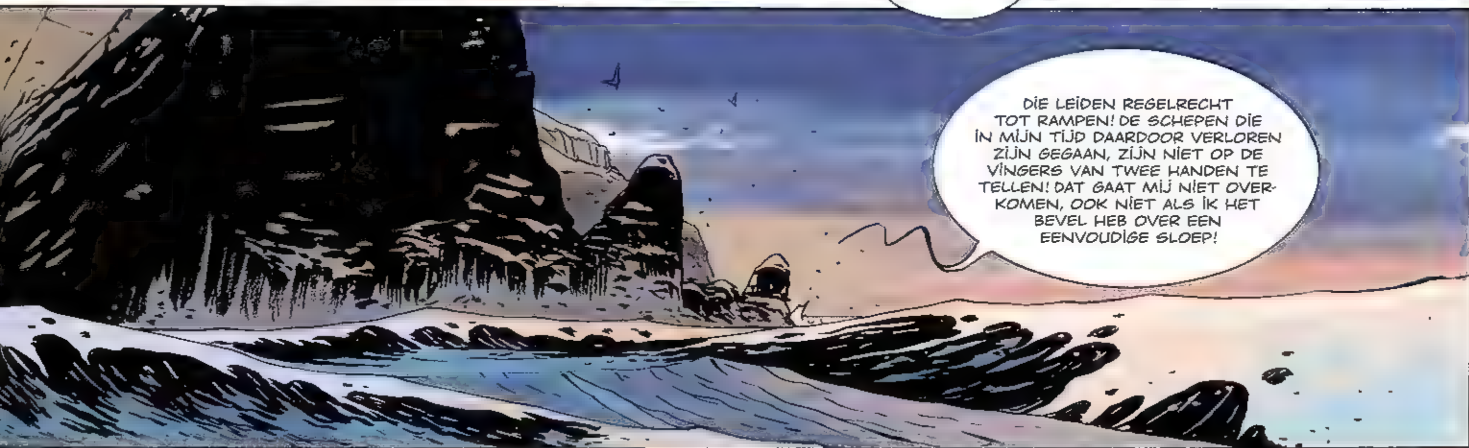
DELITTE 2010

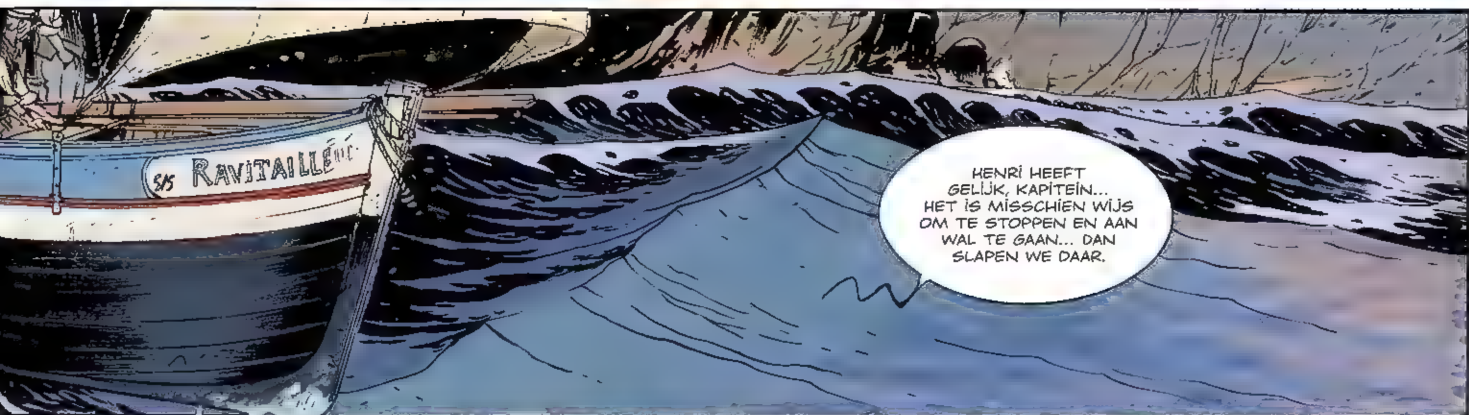

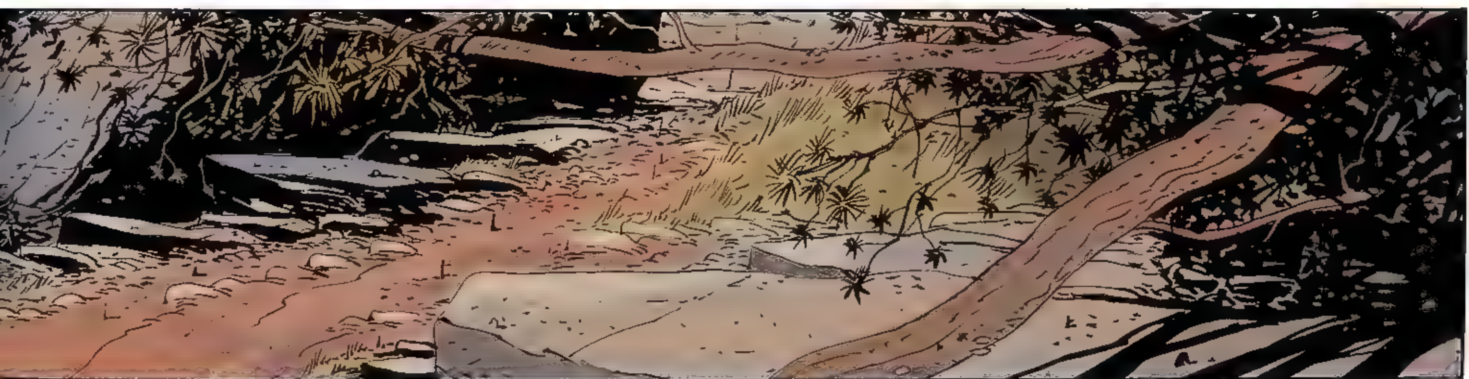

HOUD MOED! IK WEET ZEKER DAT WE VOORBIJ DEZE KLIF EEN HAVENTJE ZULLEN ZIEN LIGGEN...
MAAR WE HEBBEN GEEN KAARTEN, GEEN KOMPAS EN GEEN NAVIGATIE-INSTRUMENTEN... HET WORDT STRAKS DONKER, EN IN DEZE REGIO IS HET DAN ECHT DONKER... STRAKS BELANDEN WE OP OPEN ZEE!
BOVENDIEN BEWEEGT DEZE SLOEP NOGAL HEFTIG OP DE GOLVEN EN BEGINT MIJN MAAG AF EN TOE OP TE SPELEN... WE WORDEN DE HELE TIJD HEEN EN WEER GESLINGERD!
MOED, KAPITEIN, WORDT OVERMOED ALS JE MAAR BLIJFT DOORGAAN... EN DAARNA WORDT HET DWAASHEID!
HOU OP!

U BENT NOGAL ZEKER VAN UZELF...
IK BEN DE KAPITEIN DIE BESLIST. ALS IK TWIJFEL, SLAAN ANGST EN WANORDE AL SNEL TOE...
ANGST EN WANORDE!

DIE LEIDEN REGELRECHT TOT RAMPEN! DE SCHEPEN DIE IN MIJN TIJD DAARDOOR VERLOREN ZIJN GEGAAN, ZIJN NIET OP DE VINGERS VAN TWEE HANDEN TE TELLEN! DAT GAAT MIJ NIET OVERKOMEN, OOK NIET ALS IK HET BEVEL HEB OVER EEN EENVOUDIGE SLOEP!

RAVITAILLÉ
HENRI HEEFT GELIJK, KAPITEIN... HET IS MISSCHIEN WIJS OM TE STOPPEN EN AAN WAL TE GAAN... DAN SLAPEN WE DAAR.

EN ER STAAT EEN BEHOORLIJKE LAAG ZOUT WATER IN DE SLOEP... DAT MAAKT ME NOG MEER VAN STREEK...
HOUD MOED!

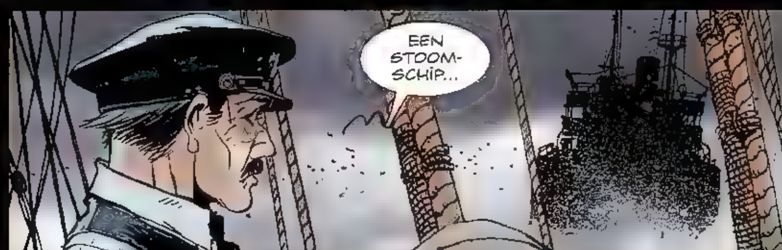

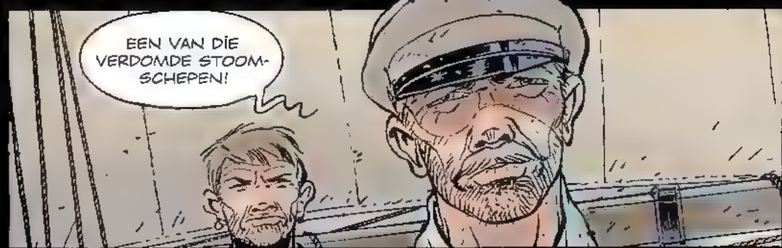

HET ROER OM!
WE LIGGEN UIT DE WIND!

HET GROOTZEIL HANGT SLAP, HET SCHIP LIGT STIL...
HIJ HEEFT ONS NIET GERAAKT! HET IS EEN WONDER!

EN TREKKEN MAAR.
BAKBOORD AAN DE FOK, STUURBOORD AAN HET GROOTZEIL!
ZAG JE DAT?. HIJ RAAKTE ONS NIET! EEN WONDER!
DAT ZEI JE AL!

ZE HEBBEN ONS NIET EENS GEZIEN! ZAG JE DAT? ZE GINGEN GEWOON DOOR, ALSOF ER NIKS WAS GEBEURD!
IDIOTEN!

EEN STOOMSCHIP...

EEN VAN DIE VERDOMDE STOOMSCHEPEN!

IK WIL WETEN OF ER SCHADE IS! MAAK RAPPORT...

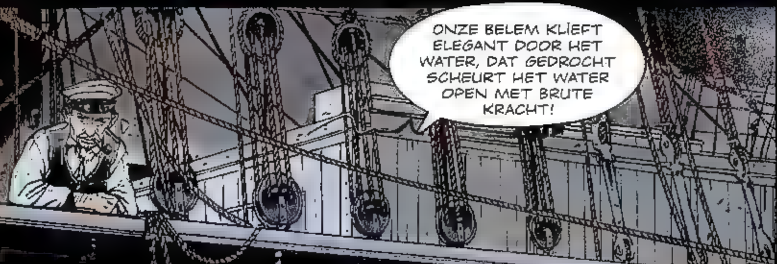

DELITTE 2010
KOMT ERAAN, KAPITEIN...

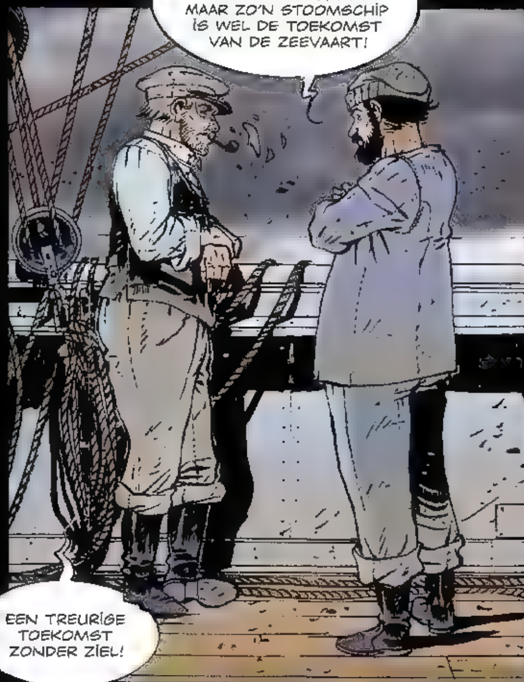

WAT IS ER AAN DE HAND, SCHAT? IK HOORDE NOGAL PANIEKERIG OVERLEGGEN...
HET IS DE VOORUITGANG, LIEFJE! DE VOORUITGANG HEEFT ONS NET GEMIST! HET SCHEELDE WEINIG OF WE WAREN OVERVAREN DOOR EEN STOOMSCHIP!

DAT VRACHTSCHIP KWAM OP VOLLE SNELHEID VOORBIJ EN MISTE ONS MAAR NET! HIJ NAM ONS WEL DE WIND UIT DE ZEILEN, DUS NU MOETEN WE WEER OP SNELHEID KOMEN... GELUKKIG IS DE BELEM NIET SNEL ONDER DE INDRUK... IK HOORDE ALLEEN EEN PAAR SCHOTEN EEN BEETJE PIEPEN...

JE KUNT WEL WEER TERUG NAAR JE KAMER... IK ZAL RIO OPDRACHT GEVEN OM DE WACHT TE VERDUBBELEN, ZODAT WE NIET WEER VOOR ZO'N AKELIGE VERRASSING KOMEN TE STAAN!

NOU, RIO, WAT VOND JE ERVAN? DAT WAS ME TOCH EEN MACHTIG SCHIP, HÈ? WAT EEN LIJNEN, WAT EEN KRACHT! DIE SCHIET DOOR HET WATER...

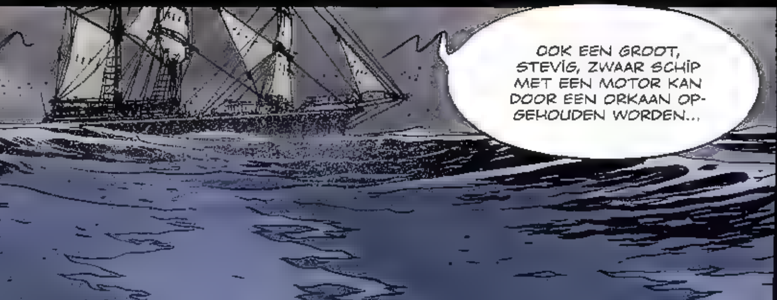

ONZE BELEM KLIEFT ELEGANT DOOR HET WATER, DAT GEDROCHT SCHEURT HET WATER OPEN MET BRUTE KRACHT!

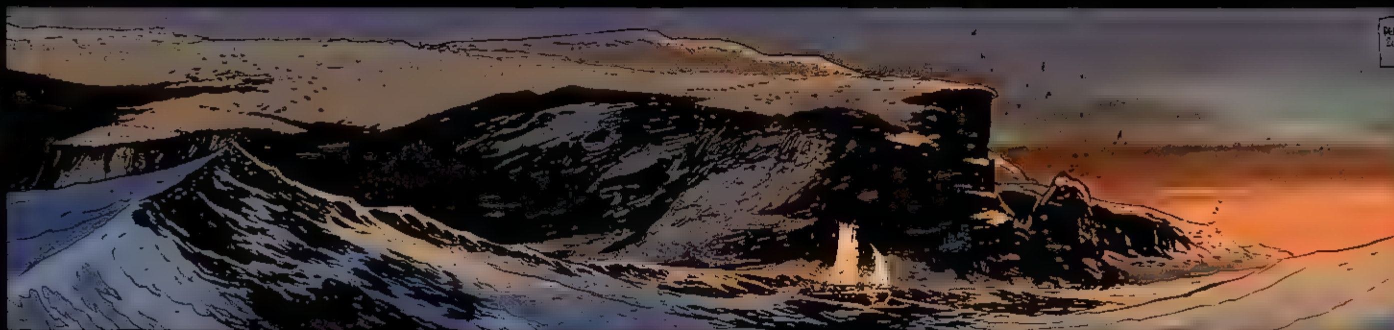

JE HEBT HET NIET ZO OP DE VOORUITGANG, HÈ? MAAR ZO'N STOOMSCHIP IS WEL DE TOEKOMST VAN DE ZEEVAART!
EEN TREURIGE TOEKOMST ZONDER ZIEL!

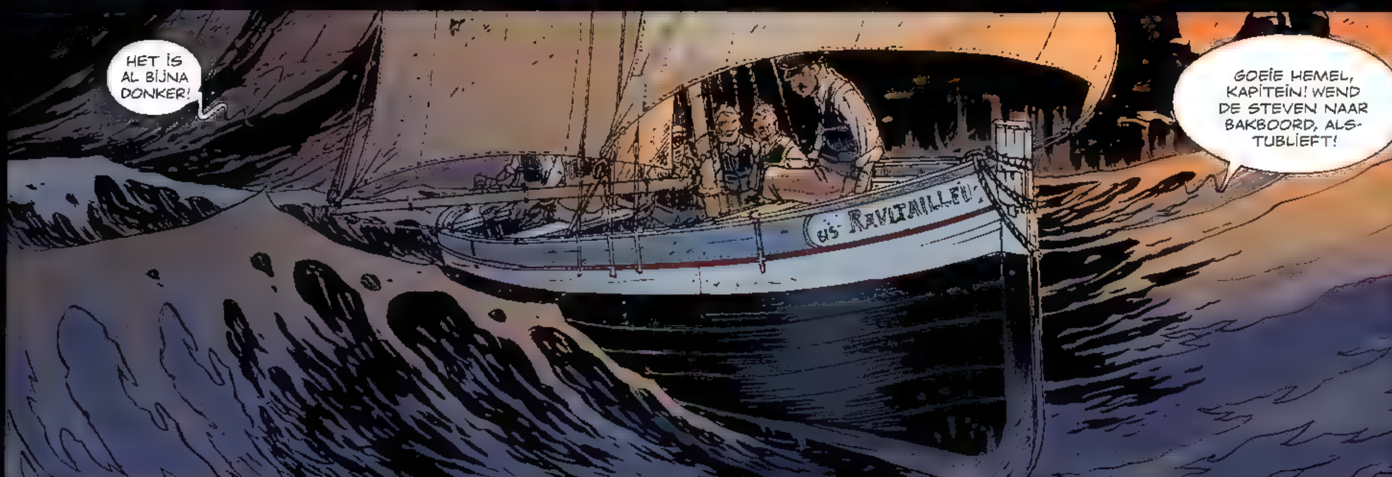

DAT MOET JE NOG ZIEN! JE KUNT OOK ZEGGEN DAT GEMOTORISEERDE SCHEPEN OP TIJD KUNNEN KOMEN, DAT ZE NIET AFHANKELIJK ZIJN VAN DE WIND... EN DAT JE BIJ SLECHT WEER GEMAKKELIJKER KUNT VAREN...

JE HEBT MET EEN STOOMSCHIP VEEL MINDER LAST VAN STORMEN EN ORKANEN!

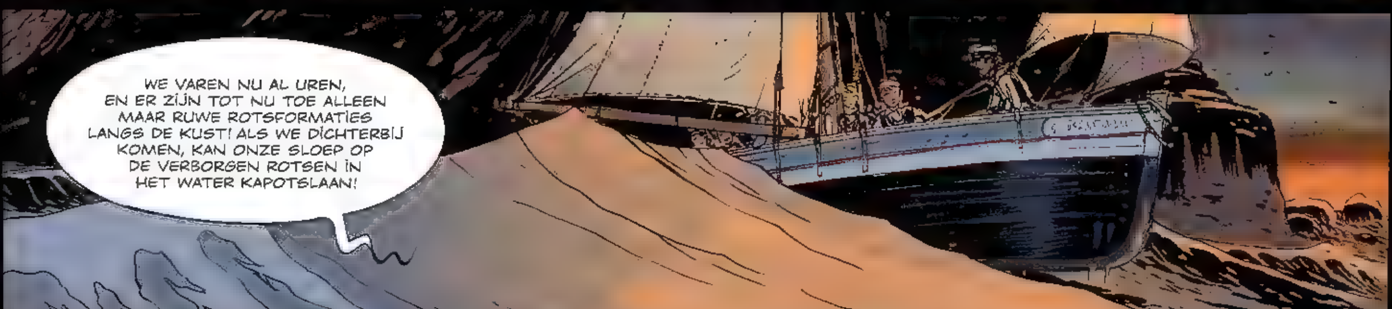

GELOOF DAT SOORT KLETSPRAAT NIET ZO SNEL, MATROOS! DE ELEMENTEN ZIJN ONTEMBAAR.

OOK EEN GROOT, STEVIG, ZWAAR SCHIP MET EEN MOTOR KAN DOOR EEN ORKAAN OPGEHOUDEN WORDEN...

HET IS AL BIJNA DONKER!
GOEIE HEMEL, KAPITEIN! WEND DE STEVEN NAAR BAKBOORD, ALS-TUBLIEFT!

HET IS NOG NIET TE LAAT! WE KUNNEN NOG HET LAND OP OM TE OVERNACHTEN!
KIJK NOU. IK WEET NIET OF JE DAT WEL WILT! VOLGENS MIJ IS DAT TE GEVAARLIJK!

WE VAREN NU AL UREN, EN ER ZIJN TOT NU TOE ALLEEN MAAR RUWE ROTSFORMATIES LANGS DE KUST! ALS WE DICHTERBIJ KOMEN, KAN ONZE SLOEP OP DE VERBORGEN ROTSEN IN HET WATER KAPOTSLAAN!

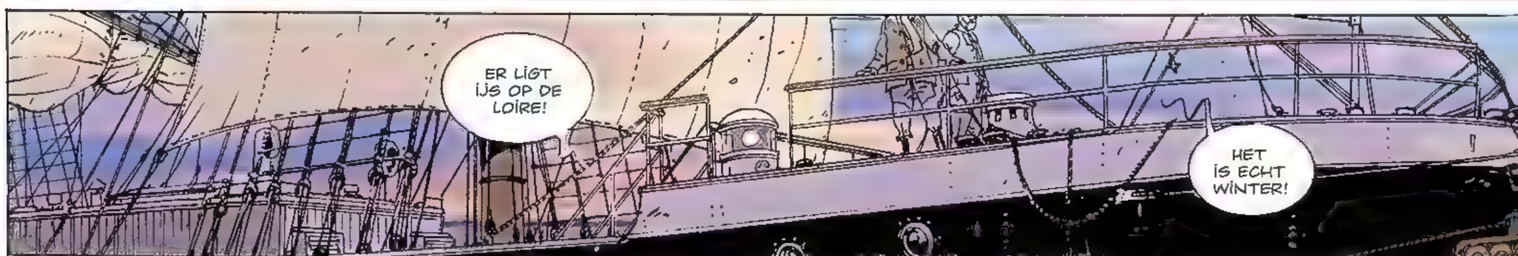

LATEN WE NOG EVEN DOORGAAN! VOLGENS MIJ IS ER EEN KREEK IN DE BUURT...
WE MOETEN AAN DE WIND GAAN VAREN... ALS WE DE WIND IN DE ZEILEN HEBBEN, KUNNEN WE VAART MAKEN... WE MOETEN BLIJVEN HOPEN!

MAAR IN DE KOMENDE DUISTERNIS KUNNEN WE GEMAKKELIJK VERDWALEN...

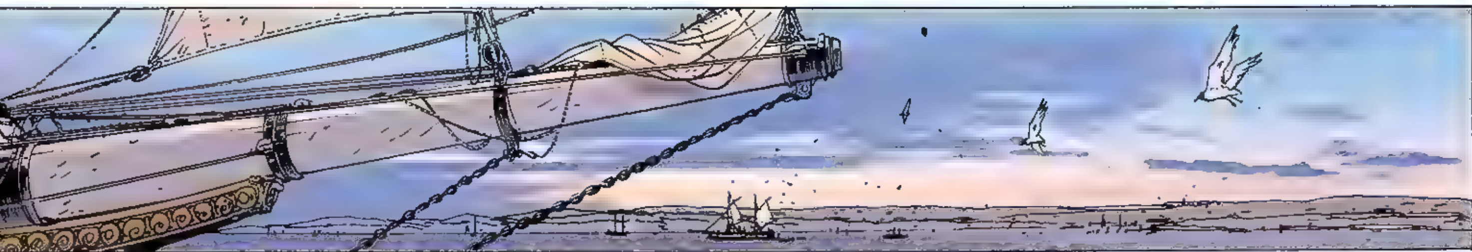
WE VAREN LANGS DE KUST!

DIT WORDT ONS EINDE!

BIJ DE MONDING VAN DE LOIRE, 31 JANUARI 1914...

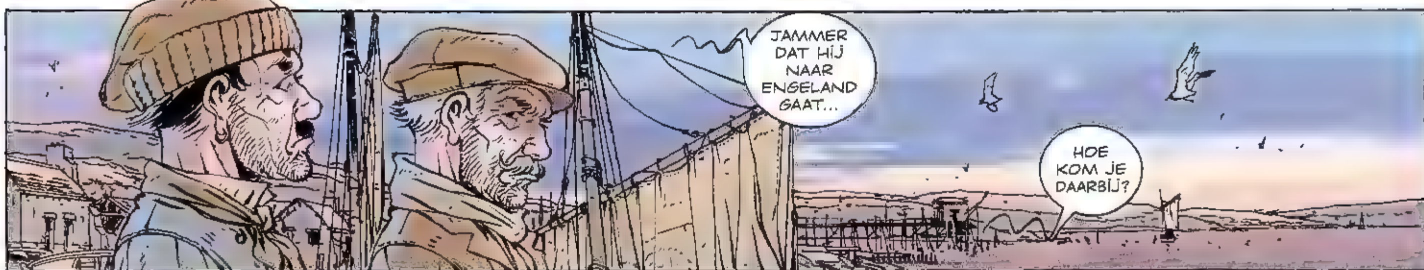

SAINT-NAZAIRE EN DE PUNT VAN CHEMOULIN VOOR ONS, AAN BAKBOORD... DE MONDING VAN DE LOIRE, SAINT-BREVIN, EN AAN STUURBOORD DE PUNT VAN SAINT-GILDAS...
DE HEERLIJKE LUCHT VAN FRANKRIJK! WE ZIJN TERUG! WE ZULLEN SNEL VOET AAN WAL ZETTEN IN DE HAVEN VAN NANTES...
HET EINDE VAN DE REIS...

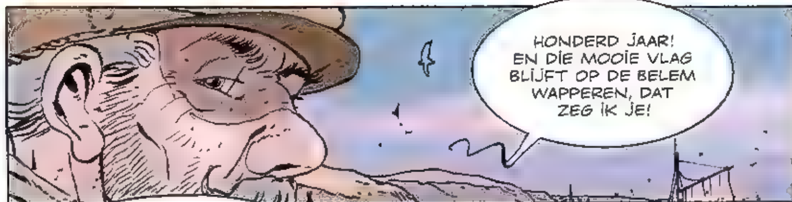

ZIE JE DAT? ONZE BELEM IS TERUG!
DIE BLIJFT MOOI!
ECHT ZO'N MAJESTUEUS ZEILJACHT UIT NANTES...
PRACHTIG!

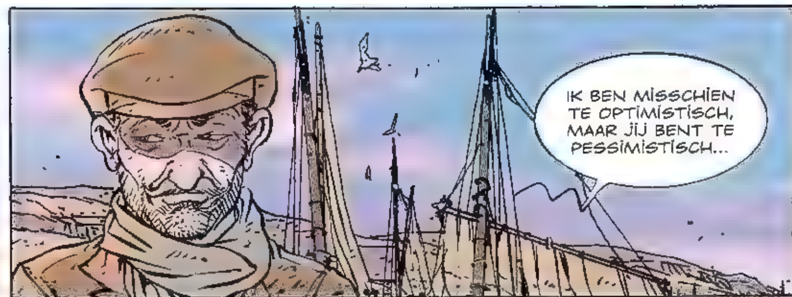

SCHITTE-
REND!
ZE ZEGGEN DAT DE KAPITEIN NA ELKE REIS DE BELEM LAAT OPPOETSEN, VAN DE ROMP TOT IN HET TOPJE VAN DE GROOTZEIL-MAST! DAAROM ZIET DE BELEM ER NOG STEEDS ALS NIEUW UIT...

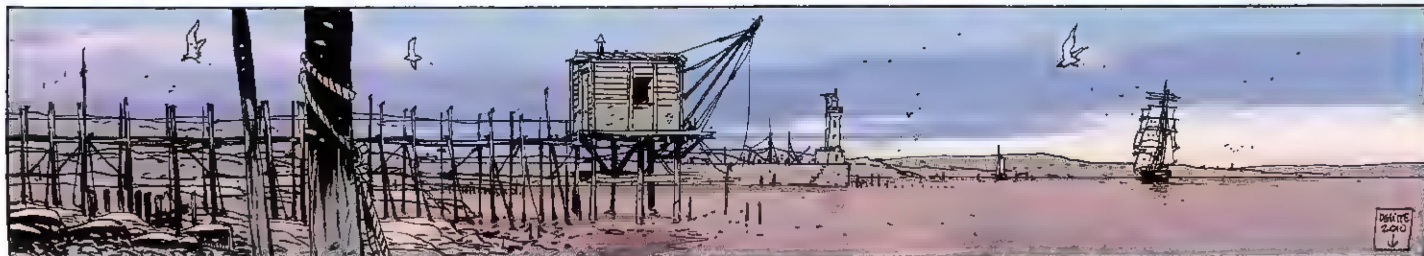

JAMMER DAT HIJ NAAR ENGELAND GAAT...
HOE KOM JE DAARBIJ?

DAT ZEGGEN ZE.
ONZE MOOIE BELEM BLIJFT NOG HONDERD JAAR BIJ ONS!

HONDERD JAAR! EN DIE MOOIE VLAG BLIJFT OP DE BELEM WAPPEREN, DAT ZEG IK JE!

JE BENT TE OPTIMISTISCH... ALS DIE NIET NAAR ENGELAND GAAT, EINDIGT DE BELEM GESLOOPT EN VERNIELD IN HET KANAAL VAN DE MARTINIÈRE... EN ALS HIJ AAN DE KUST BLIJFT LIGGEN, WORDT HIJ WEL DOOR DE ZEE VERWOEST!

IK BEN MISSCHIEN TE OPTIMISTISCH, MAAR JIJ BENT TE PESSIMISTISCH...

DENTE
2010

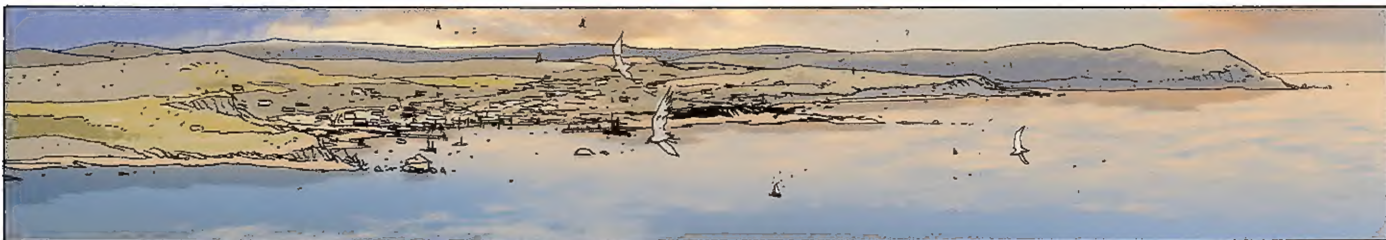

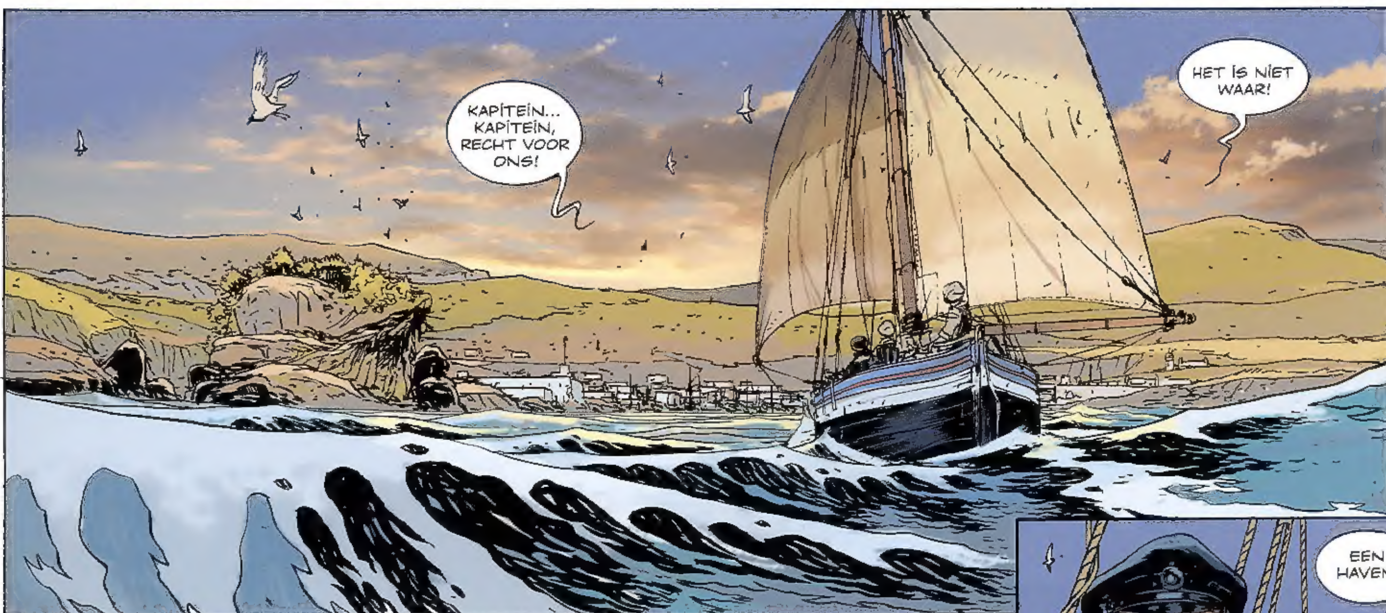
DE BELEM IS UITGELADEN, RIO... NU IS HET HELEMAAL AFGELOPEN...

IK WEET HET... HELAAS!

EINDE VAN EEN BOZE DROOM!

WE ZIJN GERED!

OP 28 SEPTEMBER 1915 KOMEN KAPITEIN CHAUVELON EN ZIJN BEMANNING NA ELF DAGEN AAN BIJ DE HAVEN VAN CANDIE, OP HET EILAND KRETA. TEGENWOORDIG HEET DAT HERAKLION. DE KAPITEIN EN DE BEMANNING MOESTEN WEL TOT 17 OKTOBER WACHTEN TOT ZE GEZOND EN WEL KONDEN WORDEN GEREPATRIEERD NAAR MARSEILLE.

EINDE

De *Belem*, de schitterende driemaster met een stalen romp, werd op 10 juni 1896 te water gelaten. Hij maakte deel uit van de Franse koopvaardijvloot en voer zeventien jaar, van 31 juli 1896 tot 31 januari 1914, over de Atlantische Oceaan en in de Caribische Zee.

De *Belem* heeft zes kapiteins gekend. De laatste, Julien Chauvelon, heeft het langst de leiding aan boord gehad: van 1901 tot 1914. Het is dan ook vanzelfsprekend dat Chauvelon met de nodige weemoed en treurigheid de *Belem* verliet na de 32ste en laatste reis als koopvaardijschip. De verlader van de *Belem* was failliet gegaan, zoals helaas vele andere verladers met zeilvrachtboten. Het waren majestueuze schepen, maar ze konden niet op tegen de gemotoriseerde schepen. Zeilschepen hadden hun tijd gehad.

De zeilschepen uit die tijd werden gesloopt en door iedereen vergeten. Gelukkig is dat lot de *Belem* bespaard gebleven, ongetwijfeld dankzij zijn prachtige lijnen en de rijke geschiedenis van het schip. De *Belem* werd op 11 februari 1914 verkocht aan de zaakwaarnemer van de Hertog van Westminster.

Op 24 februari 1914 stond kapitein Julien Chauvelon op de brug om 'zijn' *Belem* over het Kanaal te varen, om daarna aan te meren in Southampton.

De *Belem* vervolgde zijn reis dus onder een andere vlag, maar hield zijn naam aan. De Hertog van Westminster respecteerde de traditie. De driemaster werd na enkele aanpassingen een magnifiek plezierjacht. Eigenlijk werd dat al een beetje voorspeld toen de *Belem* bij de tewaterlating de mooie bijnaam 'Het Jacht van Nantes' kreeg toebedeeld.

Jean-Yves Delitte

Ter nagedachtenis aan de kapiteins en de bemanningen van de Belem
Ter nagedachtenis aan Julien Chauvelon (1875-1947)

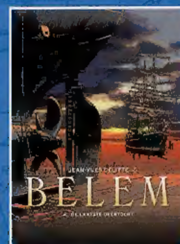
BELEM IS EEN COMPLETE REEKS VAN 4 DELEN

www.silvesterstrips.com

ISBN 978-90-5885-947-1